

T.C.

**CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ
YAŞANTILARINDA KARŞILAŞTIKLARI
PROBLEMLER
(SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)**

Ender GİRAL

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Zekeriye KAPTAN

**SİVAS
2013**

T.C.

**CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİMDALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ
YAŞANTILARINDA KARŞILAŞTIKLARI
PROBLEMLER
(SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)**

Ender GİRAL

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Zekeriye KAPTAN

**SİVAS
2013**

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında Karşılaştıkları Problemler (Sivas İli Örneği)” adlı çalışmamın, tarafımdan akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../2013

Ender GİRAL

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın şekillenmesi aşamasında yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyip yol gösteren, değerli vaktini ayıran tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Zekeriya KAPTAN'a ve emeğini esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Demet AYDINLI'ya teşekkürlerimi ifade etmekten büyük onur duyarım.

Değerlendirme ölçeğimin istatistiksel boyutunda emeğini esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Ziyet ÇINAR'a ve yüksek lisans eğitimimin ders sürecinde engin bilgi birikimiyle bana katkı sağlayan Prof. Dr. M. Hilmi BULUT'a teşekkürlerimi borç bilirim.

Son olarak varlıklarıyla hayatımı anlamlandıran, çalışmalarımnda hep yanımda olan değerli ve sevgili aileme teşekkürlerimi ifade etmekten büyük mutluluk duyarım.

Ender GİRAL

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
EKLER LİSTESİ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
ÖZET.....	xi
ABSTRACT	xii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1.GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.1.1. Eğitim	2
1.1.2. Sanat Eğitimi	2
1.1.3. Müzik Eğitimi	3
1.1.4. Müzik Eğitiminin Önemi ve İşlevleri.....	3
1.1.5. Türkiye’de Dal Öğretmenliği Eğitiminin Tarihsel Gelişimi	5
1.1.6. Türkiye’de Örgün Müzik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi	7
1.1.7. Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitiminin Gerçekleşmesi.....	9
1.2.PROBLEM CÜMLESİ.....	11
1.2.1. Alt Problemler	11
1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	12
1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	12
1.5. SAYILTIAR	12
1.6. SINIRLILIKLAR	12
1.7. TANIMLAR.....	13
1.7.1. Öğretmen	13
1.7.2. Müzik Öğretmeni	13
1.7.3. Müzik Eğitimi	13

İKİNCİ BÖLÜM	15
2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	20
3.YÖNTEM	20
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	20
3.2. ÇALIŞMA EVRENİ VE ÖRNEKLEM.....	20
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	22
3.3.1. Anket Formu	22
3.3.2. Ölçeğin Güvenirliği.....	22
3.3.3. Ölçeğin Geçerliği	23
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	24
4. BULGULAR VE YORUM	24
4.1. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	24
4.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Müzik Eğitimi Ortamındaki Eğitimsel Kaynaklı Eksikliklerden Dolayı Yaşadıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar	24
4.1.2. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Sosyal Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	31
4.1.3. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Psikolojik Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	39
BEŞİNCİ BÖLÜM	49
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	49
5.1. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİNE İLİŞKİN SONUÇ VE ÖNERİLER	49
5.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Müzik Eğitimi Ortamındaki Eğitimsel Kaynaklı Eksikliklerden Dolayı Yaşadıkları Problemlere İlişkin İlişkin Sonuç ve Öneriler	49
5.1.2. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Sosyal Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Sonuç ve Öneriler	51
5.1.3. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Psikolojik Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Sonuç ve Öneriler	53

5.2. TARTIŞMA.....	55
KAYNAKLAR	56
EKLER.....	59

TABLOLAR LİSTESİ

- Tablo 3.1. Çalışma Grubuna Dahil Olan Öğretmenlerin, Cinsiyet, Yaş, Öğrenim Durumu, Meslekteki Hizmet Süresi, Çalıştıkları Eğitim Bölgesi, Okul Türü ve Okul Kademesi Dağılımları 21
- Tablo 4.1. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminin Niteliğini Arttırmada, Okul Yönetiminin, Ders Materyallerinin Temininde (Dizekli Tahta, Projeksiyon, Ses Sistemi... vb.) Yeteri Kadar Destek Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları 25
- Tablo 4.2. Müzik Öğretmenlerinin “Okulumda Bulunan Mevcut Olanakların, Müzik Eğitiminin İhtiyaçlarını Karşılamadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları 25
- Tablo 4.3. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Programları Hazırlanırken, Müzik Ders Saatlerinin, Müzik Eğitimi Yapılabilecek Saatlerde Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları 26
- Tablo 4.4. Müzik Öğretmenlerinin “Nitelikli Müzik Eğitimi Verebilmek İçin, Sınıf Mevcutlarının Müzik Eğitiminin Niteliğini Aksatacak Yoğunlukta Olduğunu Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları..... 26
- Tablo 4.5. Müzik Öğretmenlerinin “İlköğretimde (1.2.3.4. Sınıflarda) Müzik Derslerine, Branş Öğretmenlerin Girmemesinin, Müzik Eğitiminin Kalitesini Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları..... 27
- Tablo 4.6. Müzik Öğretmenlerinin “(OKS-SBS) Gibi Sınavlarda Müzik Dersiyle İlgili Soru Çıkarmasının Müzik Eğitiminin Önemi Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları 28
- Tablo 4.7. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Ders Kitaplarındaki Kimi Konuların, (Tonalite, Makamlar...vb.) Öğrencilerin Seviyesine Uygun Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları..... 28
- Tablo 4.8. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersliklerinin, Müzik Dersi Öğrenme Ortamına, Uygun Olmadığını Düşünüyorum (Ses Yalıtımı, Isı, Işık vb.)” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları 29
- Tablo 4.9. Müzik Öğretmenlerinin “Nitelikli Müzik Eğitimi Verebilmek İçin, Haftada Bir Ders Saati Olan 40 Dakikalık Zamanın Yeterli Olmadığını ve Müzik Eğitiminin Niteliğini Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları 30
- Tablo 4.10. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Yeteneği Olan Öğrencilerin Yönlendirilebilmesi İçin, Ayrı Program ve Ders Müfredatının Uygulanması Gerektiğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları. ... 30

- Tablo 4.11. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Yönetiminin, Müzik Dersi Materyal İhtiyaçlarına Yeterince Destek Olmamasının, Okul Yönetimiyle Olan Diyalogumuzu Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 32
- Tablo 4.12. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersi Notu Verirken, Öğrenciler ve Velilerinin Not Beklentilerinin Yüksek Olması Nedeniyle Hissettiğim Baskıdan Dolayı, Öğrenci-Veli İletişimimizin Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 32
- Tablo 4.13. Müzik Öğretmenlerinin “Olanakların Kısıtlı Olmasına Karşın, Müzik Öğretmeninden Beklentilerin (Koro, Orkestra, B.G ve Hafta Etkinlikleri, Yarışmalara Katılım vb.) Çok Olması Durumunun Motivasyonumu Sarsmasından Dolayı, Okul Ortamında Yeterince İletişim Kuramadığımı Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 33
- Tablo 4.14. Müzik Öğretmenlerinin “Maaş ve Ek Ders Ücretlerinin, Yaşam Standartlarının Altında Oluşunun, Sosyal Yaşamımı Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 34
- Tablo 4.15. Müzik Öğretmenlerinin “Diğer Branş Öğretmenlerinin, Müzik Derslerine Karşı İlgisiz ve Bilinçsiz Bakış Açılarının, Diğer Branş Öğretmenleriyle Olan Sosyal İlişkilerimi Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 34
- Tablo 4.16. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Saatini Tamamlayabilmek İçin, Hafta İçinde Birden Fazla Okulda Derse Girmemin, Okulumda ve Derse Girdiğim Diğer Okullardaki Sosyal Bağlarımı Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 35
- Tablo 4.17. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretmenliği Mesleğinin, Toplum Tarafından Yeterince Önemsizliğinin, Toplumla Olan Diyalogumu Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 36
- Tablo 4.18. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Ortamında Hazırlanan Müzik Etkinliklerine Veli Katılımının Yeterli Olmayışının, Ailelerle Olan Sosyal Etkileşimimizi, Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 36
- Tablo 4.19. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Yeteneği Olan Öğrencileri Yönlendirirken, Ailelerin Yeterince Destek Olamamalarının, Ailelerle Olan İletişimimi Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 37
- Tablo 4.20. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Derslerinde, Öğrencilerin Derse Karşı İlgisiz Davranmalarının, Öğrencilerle Olan İletişimimi Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 38
- Tablo 4.21. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Yönetimi ve Diğer Branş Öğretmenlerinin, Müzik Derslerine Karşı Yeterince Duyarlı Olmalarının, Beni İncittini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları..... 39

Tablo 4.22. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Ortamında Yapılan Toplantılarda, Müzik Dersiyle İlgili Sorunların Ele Alınmıyor Oluşunun, Okula ve Derse Olan Tutumumu Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.	40
Tablo 4.23. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersiyle İlgili Materyal İhtiyaçlarının, Okul Yönetimince Yeterince Önemseniyor Olmasından Dolayı, Motivasyon Eksikliği Yaşadığımı Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.	40
Tablo 4.24. Müzik Öğretmenlerinin “Okulumda, Müzik Dersi İhtiyaçlarını Karşılacak Nitelikli Bir Müzik Dersliği Olmamasının, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları....	41
Tablo 4.25. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Notu Verirken, Değerlendirmeyi, Baskı Altında (Ders Notu Beklentilerinin Yüksek Olması) Yapıyor Olmamın Dersimi ve Kendimi, Değersiz Hissettirdiğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.....	42
Tablo 4.26. Müzik Öğretmenlerinin “Olanakların Yeterli Olmamasına Karşın, Müzik Derslerinden Beklentilerin Fazla Olmasının, Motivasyonumu Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.....	42
Tablo 4.27. Müzik Öğretmenlerinin “Ek Ders Saatlerini Dolduramıyor Oluşunun, Beni, Ruhsal Olarak Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.	43
Tablo 4.28. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersiyle İlgili Soruların (OKS-SBS) Gibi Sınavlarda Sorulmaması Sonucu, Öğrencilerin Derse Karşı İlgilerinin Azalmasının, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.....	44
Tablo 4.29. Müzik Öğretmenlerinin “Yetenekli Öğrencileri Yönlendirirken, Yeterince Destek Görmüyor Olmamın, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.	44
Tablo 4.30. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Derslerinin Öğrenciler ve Veliler Tarafından Yeterince Önemseniyor Olmasından Dolayı, Kendimi Mutsuz Hissettiğimi Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları. ..	45
Tablo 4.31. Anket Cevaplarının Ağırlıklı Ortalamaları (AO) ve Standart Sapma Oranlarına İlişkin Bulgular	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik-1. Eğitim Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı	31
Grafik-2. Sosyal Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı	38
Grafik-3. Psikoloji Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı	45

EKLER LİSTESİ

EK-1.Anket Formu.....	63
EK-2.Anket Uygulaması Yapılan Okullar Listesi	64
EK-3.Araştırma İzin Belgesi.....	67

KISALTMALAR LİSTESİ

- N** : Veri Sayısı
- AO** : Aritmetik Ortalama
- ss** : Standart Sapma
- t** : İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi.
- KW** : Kruskal-Wallis Testi: İki'den Fazla Bağımsız Grup Karşılaştırma Testi
- p** : (Man Whitney U testi): İki Grubu Karşılaştırma Testi (Anlamlılık Düzeyi).

ÖZET

GİRAL, Ender. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında Karşılaştıkları Problemler (Sivas İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2013

Bu çalışmada, Sivas il merkezinde görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemler üzerinde durulmuş ve müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarına etki eden unsurların neler olduğunun ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anket soruları hazırlanırken müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları sorunlar görüşme tekniğinden faydalanılarak tespit edilmiş ve bu sayede anket soruları için yeterli veri oluşturulmuştur. Bu bağlamda, anket yöntemi uygulanan çalışmada, ölçeğin genel tutarlılığını ve soru türdeşliğini ölçen Cronbach Alfa katsayısı 0.87 olarak bulunmuştur. Bireylerin sorulara verdikleri cevapların güvenilirliğini ölçmek için test-tekrar test yöntemi uygulanmış ve korelasyon katsayısı 0.82 olarak elde edilmiştir.

Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel, sosyal ve psikolojik boyutlarda problemler yaşadığı sonucuna ulaşılmış ve elde edilen sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik Öğretmeni, Mesleki Yaşantı, Müzik Eğitimi

ABSTRACT

GİRAL, Ender. The Problems Faced by Music Teachers in their Professional Lives (Sivas), Master Thesis, Sivas, 2013

In this study, problems that music teachers working in Sivas city center come across with are emphasized and the factors affecting the music teachers' professional lives are identified.

The problems that music teachers face with in their professional lives were detected using the interview technique, and thus, data for the survey questions were gathered. In this context, applying the questionnaire technique, Cronbach Alfa factor measuring the question homogeneity and consistency of the scale was found as 0,87. So as to measure the answers' reliability the individuals' give, Re-test Method was applied and the co-relation number was found as 0.82.

It was concluded that throughout their professional lives, music teachers had to deal with educational, social, and psychological problems, and suggestions were made about the results of the study.

Key Words: Music Teacher, Professional Life, Music Education

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın; problem durumuna, problem cümlesine, alt problemlerine, amacına, önemine, sayıtlıklarına, sınırlılıklarına ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. PROBLEM DURUMU

İnsan varoluşundan bugüne, öğrenme dürtüsüne sahiptir. İnsanın toplumsal yaşama geçmesiyle birlikte de öğrendiklerini gelecek kuşaklara aktarma zorunluluğu doğmuştur.

Kültür; bir önceki kuşaktan devralınan ya da karşılıklı etkileşimler sonucunda oluşturulan ve aktarılan tüm ekonomik, dinsel, siyasal, sanat, dil, felsefe, töre; inanç ve tutumları içeren maddi ve manevi değerler toplamından oluşan bütündür (Küçükahmet vd., 2000: 64). Kültürel değerlerin bireye kazandırılma sürecine ise kültürlenme denilir.

Kültürlenme eğitim kavramından daha geniş kapsamlı görülmekte ve doğumdan ölüme kadar, bireyin toplumun istek ve beklentilerine uyacak şekilde etkilenmesi ve değiştirilmesi olarak kabul edilmektedir (Güvenç, 1972:132). Bu tanıma göre kültürlenmenin gerçekleşmesindeki en önemli unsur eğitimidir. Çevremizde gördüğümüz tüm teknolojik ve bilimsel gelişmeler, kültürel aktarımın dolayısıyla eğitimin bir ürünüdür.

Eğitimin en kapsamlı alanlarından birisi de müzik eğitimidir. İnsan, yapısı itibariyle sosyal bir varlıktır. Okul ortamında öğrencilerin sosyalleştirilmesinde en büyük görev, öğrencilerin birlikte iş yapma duygusunu geliştiren, müzik eğitimine düşmektedir. Eğitim açısından bu kadar önemli olan ‘‘Müzik; duygu, düşünce,

tasarım ve izlenimleri, belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerle anlatan estetik bir bütündür” (Uçan, 1994: 24).

1.1.1. Eğitim

Genel anlamda eğitim, yürürlükteki değerlerin, bilgilerin ve hünelerinin yetişen kuşaklara iletilmesi, kazandırılmasıdır denilebilir. Bu anlamda eğitim ailede başlar, sokakta, okulda, işyerinde sürer. Dernekler, basın, siyasi partileri diğer kurumlar bu eğitim sürecinin içinde yer almaktadır (Ozankaya, 1986: 324).

Çağdaş bilimsel anlayışa göre eğitim, bireyin bedensel, duygusal, düşünsel ve toplumsal yeteneklerinin kendisi ve toplum için geliştirilmesi durumudur. Kısaca bireyin, kendisi ve toplumu için en uygun düzeyde geliştirilmesi sürecidir. Diğer bir deyişle, toplumsal ve çevresel koşullara sorgulamadan aynen uymak ve sürdürmek yerine toplumu ileriye götürebilecek ve geliştirebilecek değişimleri de sağlayarak etkin bireyler yetiştirmektir (Yeşilyaprak, 2000: 2).

1.1.2. Sanat Eğitimi

Sanat, insan doğasının bir gereğidir. Toplumsal yaşamın en önemli boyut ve unsurlarından biridir. İnsan olmanın gereği, varlığının bir ifadesidir. Dolayısıyla insan yaşamında formal bir sanat eğitiminin olmadığını düşünsek bile sanatsal belirtiler amatörce veya sponten bir şekilde, insanın doğasından kaynaklanan bir içtepi olarak kendini farklı alanlarda gösterebilecektir. XX. yüzyılın başından bu yana sanat eğitimi kavramı genel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı alanı tanımlamaktadır. Dar anlamda ise okullardaki ilgili bölüm ve sınıflarda bu alana ilişkin olarak verilen dersleri kapsar. Yaygın ve tümel anlamında kullanıldığı özellikle belirtilmedikçe sanat eğitimi daha çok “plastik sanatlar alanında verilen eğitim” biçiminde anlaşılmaktadır. Her iki durumda da sanat eğitimi, yetişkin eğitiminden çok, yetişmekte olanların genel eğitim süreci içinde ele alınmaktadır (San, 1983).

1.1.3. Müzik Eğitimi

Yalın ve özlü anlatımıyla müzik eğitimi, bireyin müzikle ilgili davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir. Müzik eğitimi, temelde, müziksel etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinimlerini karşılamaya, yaratma güdüsünü doyurmaya, beğenisini (zevkini) geliştirmeye, içinde yaşanılan doğal, toplumsal ve kültürel gerçekliğe (çevreye) daha duyarlı ve uyarlı olmasını sağlamaya yönelik davranış değişiklikleri oluşturmayı amaçlar. Müzik eğitimi “örgün” ve “yaygın” olarak düzenlenir. “Örgün müzik eğitimi” denilince, genellikle okullarda yapılan müzik eğitimi anlaşılır. “Yaygın müzik eğitimi” denilince ise, çoğu kez okul dışı kurum ve kuruluşlarda yapılan müzik eğitimi ve etkinlikleri akla gelir. Diğer yandan, okulun okul dışı çevreye yönelik belirli müzik etkinlikleri de, bazen, yaygın müzik eğitimi kavram ve uygulamaları içinde düşünülebilir (Uçan, 1979: 46).

1.1.4. Müzik Eğitiminin Önemi ve İşlevleri

Yalın ve özlü anlatımıyla müzik, “duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, o arada başka gereçlerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek belirtilmiş seslerle anlatan estetik bir bütün” dür (Uçan, 1987: 16). Bu bütün hem süreç, hem de ürün, hem de süreç/ürün ya da ürün/süreç olarak kendini belli eder. Her müziksel bütün, kendine özgü bir yapıdır. Bu yapı “oluşturulur-yaratılır, seslendirilir-yorumlanır, kaydedilir-iletilir-aktarılır-paylaşılır, yazılır-okunur, dinlenilir-dinletilir, öğrenilir-öğretilir, üretilir/çoğaltılır-dağıtılır-kullanılır- tüketilir (yoğaltılır). İnsan yaşamında müziğin önemli bir yeri vardır. Müziğin insan yaşamındaki yeri ve önemi, insanın “özgünü ve güzeli seslerle arayıp bulma-anlatma (ifade etme)” gereksinimini karşılamasının yanı sıra, insan yaşamının değişik boyutlarındaki çok yönlü işlevlerinden kaynaklanır. Müziğin insan yaşamındaki işlevleri, özü bakımından estetik temelli olup, bireysel (biyopsişik), toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel nitelikler taşır. Şimdi bu işlevlerin temel niteliklerini kısaca belirtelim (Uçan, 1985: 85-95).

Müziğin Bireysel (Biyopsişik) İşlevleri: Bireyin dengeli ve doyumlu, sağlıklı ve başarılı, duyarlı ve mutlu olması için davranışları veya davranışsal

yapıları üzerinde belirli izler bırakan müziksel-estetik/artistik etkiye ve tepkime biçimlerini kapsar.

Müziğin Toplumsal İşlevi: Bireyler, birey ile toplum, toplumsal kesimler ile ve toplumlar arasında anlaşma, dayanışma, kaynaşma, paylaşma, işbirliği yapma, birleşme ve bütünleşme sağlanmasında müziğin oynadığı rolleri kapsar.

Müziğin Kültürel İşlevi: Bireysel ve toplumsal kültürü artırıcı, kültürel özellikleri taşıyıcı ve kuşaktan kuşağa aktarıcı, kültürler arası ilişkileri güçlendirip pekiştirici, çeşitlendirip zenginleştirici ve kültürel kimlik sağlayıcı müziksel birikim ve etkinlikleri kapsar.

Müziğin Ekonomik İşlevi: Müzik alanında sanatsal karakter korunmakla birlikte, gittikçe belirginleşen (arz) ve istem (talep) ilişkilerinin ağır bastığı, ön plana çıktığı çalışma ve düzenlemeleri kapsar.

Müziğin Eğitimsel İşlevi: Müziğin bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerinin, düzenli, sağlıklı, etkili, verimli ve yararlı bir biçimde gerçekleşmesini sağlayıcı müziksel öğrenme-öğretme etkinliklerini ve bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar.

Bu işlevlerin insan yaşamındaki vazgeçilmez yeri ve önemi nedeniyledir ki müzik, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri, hem çok yararlı/kullanışlı bir “eğitim aracı” hem çok etkili bir “eğitim yöntemi”, hem de çok önemli bir “eğitim alanıdır”

Örgün müzik eğitiminden yola çıkılarak, okullarda yapılan müzik eğitimi ile okullardaki eğitimden ve müzik eğitimden sorumlu olan öğretmen-müzik öğretmeni kavramı üzerinde durulacak olursa.

Erden (1998: 38)’e göre öğretmen; “örgün eğitim kurumlarında öğretimi sağlayan ve belli bir program çerçevesinde planlı eğitim etkinlikleri düzenleyerek öğrencilerde programlar doğrultusunda istendik davranış değişikliği meydana getiren kişidir.”

Kaya (2000:9) ise öğretmeni, “eğitim sisteminin en temel ögesi olarak görmekte ve bir ülkenin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün oluşturulmasında, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında, bireylerin sosyalleştirilmesi ve toplumsal hayata hazırlanmasında, toplumun kültür ve değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında başrol oyuncusu” olarak tanımlamaktadırlar.

Yalın ve özlü anlatımıyla “müzik öğretmeni”, “müzik dalında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlikleri kazanarak öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş kimse” demektir (Uçan, 1986).

1.1.5. Türkiye’de Dal Öğretmenliği Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de dal öğretmeni yetiştirme düşüncesi, aslında, orta dereceli okullara öğretmen yetiştirme düşüncesinden kaynaklanır. Hatta her iki düşüncenin birbiriyle iç içe, birlikte oluşup geliştiği söylenebilir. Bununla birlikte, Türkiye’de dal öğretmenliği eğitiminin soyut bir düşünce olmaktan çıkarak somut bir uygulamaya dönüşmesi 1860’lı yıllara rastlar. İmparatorluk döneminde; 1773’de başladığı bilinen “eğitimde yenileşme” süreci çerçevesinde 1838’den itibaren açılmaya başlayan rüşdiyelere (ortaokullara) öğretmen yetiştirmek amacıyla 1848’de Darümuallim-i Rüşdi’nin (Erkek Orta Öğretmen Okulu’nun) kurulması, Türkiye’de “dal öğretmeni yetiştirme” düşüncesinin doğmasına yol açan en önemli eğitimsel adımlardan biri olarak nitelendirilebilir. Bu önemli adımdan yaklaşık yirmi yıl sonra, askeri eğitim alanında lise düzeyinde bir eğitim kurumu olan askeri idadilere matematik öğretmeni yetiştirmek üzere 1867’de İstanbul Askeri İdadisi içinde Harp Okulu çıkışlıların kabul edildiği bir çeşit okul olan ayrı bir “sınıfın açılması (Koçer, 1970: 111). Türkiye’de dal öğretmenliği eğitiminin gerekli görülmeye başlandığının somut bir göstergesini oluşturan ilk girişimlerden biri olarak görülebilir. Askeri eğitim alanında bu doğrultudaki ikinci önemli girişim, 1875’de İstanbul Harbiye içinde “Menşe-i Muallimin” adıyla kurulan okulda topografya, tarih, coğrafya, matematik, edebiyat, resim vb. dallarda askeri okullar için sivil öğretmenler yetiştirmeye başlanmasıdır (Oğuzkan, 1983: 596).

Sivil eğitim kesiminde ilk önemli girişim ise, 1869’da yürürlüğe giren “Genel Eğitim Tüzüğü” nün 52. maddesiyle getirilen düzenlemedir. Bu maddeye göre kurulması öngörülen ve 1878’de açılabilen “Büyük Öğretmen Okulu’nun rüşdiye, idadi, ve sultanilere öğretmen yetiştiren bölümlerinin biri edebiyat diğeri fen olmak üzere ikişer sınıfa ayrılması (Özalp ve Ataunal, 1977:560), Türkiye’de dal öğretmenliği eğitiminin, sivil eğitim kurumlarını da kapsayacak biçimde ele alınmaya başladığının ilk somut belirtisidir. Böylece, İmparatorluk döneminde dal

öğretmenliği eğitimi, önce askeri eğitim alanında birkaç dalda, sivil eğitim alanında ise, iki dalda başlamış oluyordu. Cumhuriyet Döneminde; başta Ulu Önder Atatürk olmak üzere Cumhuriyet'in kurucuları ve diğer üst düzey yöneticilerince öğretmenlik eğitimine verilen büyük önem ve değer çerçevesinde dal öğretmenliği eğitimine belirli bir öncelik tanınmış, çeşitli dallarda öğretmen yetiştirmek üzere çok yönlü atılımlar ve köklü düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu atılımlar ve düzenlemeler, genel kültür kapsamı içinde düşünülen bilim ve sanat dalları ile mesleki ve teknik alanların çeşitli dallarında değişik düzeylerde dal öğretmenleri yetiştirmeye yönelik yasa, tüzük, yönetmelik ve program çalışmaları olarak 1920'lerde başladı, zaman zaman gözlenen yavaşlama ve kısa süreli duraksamalar dışında, günümüze (1980'lere) doğru gelindikçe çeşitlenip zenginleşerek, kökleşip derinleşerek gelişip yaygınlaştı. Söz konusu atılımlar ve düzenlemeler çerçevesinde dal öğretmenliği eğitiminde sağlanan gelişmeler genel çizgiler halinde aşağıda kısaca özetlenmektedir. Genel kültür alanlarında dal öğretmenleri yetiştirmek üzere Müzik Öğretmen Okulu, orta öğretmen okulları ve eğitim enstitüleri, yüksek öğretmen okulları, Yüksek Köy Enstitüsü, yüksek İslam enstitüleri ve Deneme Yüksek Öğretmen Okulu kuruldu. Bu kurumların yeterli olmadığı durumlarda bir yandan, belirli üniversitelerin belirli fakülte, yüksekokul, enstitü, bölüm yada kürsülerinde belirli alan yada dallarda öğretmenlik sertifikası ve açık öğretim yoluyla öğretmen yetiştirme programları uygulandı; diğer yandan resim, müzik ve beden eğitimi dallarında öğretmen ihtiyacının karşılanmasında başka kaynaklardan yararlanma yoluna gidilerek belirli akademi, yüksekokul ve Devlet Konservatuvarlarının bazı mezunlarına dallarıyla ilgili ders öğretmenlikleri verildi. Ayrıca, belirli dallarda dal öğretmenliği açığını kapatmak için “öğretmenlik” ve “öğretmen yardımcılığı” kursları düzenlendi, “yardımcı öğretmenlik” hizmeti ihdas edildi, “ücretli öğretmenlik” uygulamasına yer verildi (Oğuzkan, 1983:605-621).

Mesleki ve teknik alanlarda dal öğretmenleri yetiştirmek üzere meslek öğretmen okulları, sanat yüksek öğretmen okulları, teknik yüksek öğretmen okulları, Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu ve Endüstriyel Sanatlar Yüksek Okulu kuruldu. Bu kurumların yeterli olmadığı durumlarda başlangıçta yüksek iktisat ve ticaret okulları ile iktisat fakülteleri, daha sonra Devlet mühendislik ve mimarlık akademileri başta olmak üzere diğer bazı yüksekokul mezunları kendi alanlarında

ihtiyaç duyuldukça dal öğretmenliklerine getirildiler. Bunların bir bölümünde, “öğretmenlik formasyonu sağlayan bir program’ı başarıyla bitirmeleri koşulu arandı (Oğuzkan, 1983: 611-616).

1920’li yıllarda başlayıp 1930’lu ve 1940’lı yıllarda yoğunlaştırılan, 1950’li ve 60’lı yıllarda çeşitlendirilip zenginleştirilen, 1970’li ve 80’li yıllarda yenileriyle tamamlanarak daha da geliştirilmeye çalışılan söz konusu çok yönlü atılımlar ve köklü düzenlemelerin birer sonucu olarak genel kültür kapsamına giren Türkçe-Edebiyat (Türk Dili ve Edebiyatı), Matematik, Fen Bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji), Sosyal Bilimler (Tarih, Coğrafya), Yabancı Diller, Güzel Sanatlar (Müzik, Resim), Beden Eğitimi-Spor, Din Bilgileri, Felsefe ve Eğitim Bilimleri (Pedagoji) alanlarının çeşitli dallarında; mesleki ve teknik bilgiler ve beceriler kapsamına giren Çocuk Gelişimi-Eğitimi, Aile Ekonomisi-Beslenme, Dekoratif Eşyalar-Çiçek-Örgü-Dokuma, Nakış-Giyim, Ev-İş ve Ekonomisi, İş Yönetimi-Ticaret, İş-Teknik Eğitimi, Turizm İşletmeciliği-Otelcilik, Büro Yönetimi-Muhasebe-İşletme, Ağaç-Metal-Döküm-Yapı İşleri, Elektrik-Elektronik İşleri, Model-Tesviye-Makine Ressamlığı, Tesisat-Motor ve Matbaacılık alanlarının çeşitli dallarında çok sayıda dal öğretmenliği eğitim programları hazırlanıp yürürlüğe konuldu.(Uçan,1997)

1.1.6. Türkiye’de Örgün Müzik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de örgün müzik eğitiminin Cumhuriyet öncesinde oldukça gerilere uzanan bir geçmişi vardır. Bu bakımdan onu, İmparatorluk ve Cumhuriyet dönemleri olmak üzere iki evreye ayırarak ele almak doğru olur (Uçan, 1997:212).

İmparatorluk Döneminde: İmparatorluk döneminin belirli evrelerinde itibaren belirli kurumlarda belirli ölçülerde müzik eğitime yer verildiği ve bunun zamanla kurum-kuruluş, tür, düzey, süre ve içerik bakımından çeşitlenmeye başladığı bilinmektedir.

Bu dönemin, askeri ve dini müzik eğitimi yapılan kurumları dışında kalan geleneksel örgün eğitim kurumları (Akkutay, 1984: 16-19) arasında yer alan sıbyan okullarında ve Medreselerin bazı kısımlarında yürütülen belirli programlar çerçevesinde sadece ezan, Kur’an ve ilahiler belirli ezgi ve makam kalıpları içinde

dönemin İslami estetik (güzellik) anlayışına uygun olarak okutulup söyletilmeye çalışılırken; Enderun Okullarında uygulanan eğitim programlarında, diğer derslerin yanında ayrıca “müzik” dersine de yer verildiği ve bu dersin “Meşkhane” denilen ayrı bir yerde yapıldığı, belli programlarda tüm öğrencilerin müzik dersini almaya zorunlu tutulduğu, müziğe daha ilgili ve yetenekli olanlara bu alanda daha derin ve kapsamlı eğitim verildiği (Enç, 1972) eğitimde yenileşme sürecine girildikten sonra gerçekleştirilen yeni düzenlemeler çerçevesinde ise 1869’da yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nizamnamesi’yle (Genel Eğitim Tüzüğü’yle) kız ortaokulları ile kız öğretmen okulları programlarında (Özalp-Ataüinal, 1977), 1910’lu yıllarda da erkek ortaokulları ile erkek öğretmen okulları programlarında (Koçer, 1967) müzik derslerine yer verildiği; ayrıca, 1870’li yıllardan itibaren, belirli ilkokulların ders dışı etkinliklerinde müzik eğitimi uygulamalarının kapsanmaya başladığı (Başgöz-Wilson: 41) bilinen bir gerçektir.

Cumhuriyet Döneminde: Cumhuriyet döneminde örgün müzik eğitimi, başlangıçta, İmparatorluk döneminde gerçekleşen girişimler sonucunda oluşan oldukça sınırlı birikime dayalı olmakla birlikte, Gökalp ve özellikle Ulu Önder Atatürk’ün görüş ve düşüncelerinden kaynaklanıp yönlenerken hızlı, çok yönlü ve kapsamlı bir değişme ve gelişme göstermiştir (Uçan, 1997:212).

Bu dönemin ilk yıllarından itibaren Ulu Önder Atatürk’ün yönlendirmesiyle başlatılıp gerçekleştirilen köklü düzenlemeler ve birbirini izleyen atılımlarla birlikte sağlanan gelişmelerin bir sonucu olarak örgün müzik eğitimi, 1980’ler Türkiye’sinin anaokulu etkinliklerinde yaygın, ilkokul ve ortaokullarda zorunlu, değişik türdeki liselerin bazılarında zorunlu, bazılarında seçmelidir. Programlarında öteden beri müzik derslerine yer verilmeyen belirli tür liselerde de örgün müzik eğitimi yapılmasına yönelik eğilimler giderek güçlenmektedir. Öte yandan, 1981’de yürürlüğe giren Yüksek Öğretim Kanunu (YÖK), örgün genel müzik eğitiminin Üniversitelerde de genelleşip yaygınlaşması doğrultusunda yepyeni düzenlemeler ve olanaklar getirmiştir (Uçan, 1982: 4-5).

1.1.7. Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitiminin Gerçekleşmesi

Türkiye’de “modern eğitimin doğuşu ve gelişimi” çerçevesinde müzik öğretmenliği eğitimine “yöneliş” ve “köklü girişimler” olmak üzere iki aşamada inceleyerek açıklamak doğru olur (Uçan, 1997: 213).

Müzik Öğretmenliği Eğitime Yöneliş: Türkiye’de müzik öğretmenliği, çeşitli dal öğretmenlikleri arasında kendine özgü bir meslek, bu mesleğin kazandırıldığı bir eğitim alanı, bu alanda öğrenilmiş olanların uygulandığı “bir eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim hizmetidir”. Böyle bir meslek, eğitim ve hizmet alanı olarak Türkiye’de müzik öğretmenliğinin oluşumu ve gelişimi, örgün müzik eğitiminin oluşum ve gelişimiyle tam bir paralellik göstermemek ve bu nedenle onunki kadar öncelere dayanmamakla birlikte Türkiye’de “modern eğitimin doğuşu ve gelişimiyle yakından ilişkilidir (Uçan, 1997:213).

İmparatorluk döneminin geleneksel eğitim sistemi içinde yer alan Sıbyan Okulları ve Medreselerde dolaylı olarak yapıldığı kabul edilen dini müzik eğitimi, doğal olarak, bu okullarda görevli din adamları tarafından uygulanmaya çalışılıyordu. Enderun okulları programlarında yer alan müzik ders ve etkinlikleri ise dönemin ünlü yaratıcı ve yorumcu müzikçileri tarafından yürütülüyordu. Ayrıca, dönemin köklü bir askeri müzik eğitim kurumu olan Mehterhane ’de ve daha sonra onun yerini alan Muzika-i Humayun’da da eğitim, yine, dönemin ünlü mehter ve bando müzikçileri tarafından gerçekleştiriliyordu. 1830’larda kurulan Muzika-i Humayun ile birlikte, geleneksel anlayışla müzik öğretimi yaklaşımının yanında, Avrupa’dan getirilip öğretici olarak görevlendirilen müzikçilerin yönlendirmesiyle Batılı anlamda yeni, modern bir müzik öğretimi anlayışı da oluşmaya başlıyordu.

Tazimatla birlikte oluşmaya başlayan yeni eğitim sistemi içinde yer alan kız ortaokulu programında “müzik dersi için ayrı bir öğretmen bulma” görüşü benimsenmişti (Özalp-Ataunal: 1977). İzleyip yetiştiği program içinde müzik dersi almış olan öğretmen okulu çıkışlı öğretmen yerine daha çok müzik dalında yetişmiş bir öğretmen tipini öngören bu görüşün, zamanla yavaş yavaş gelişerek “müzik dersleri için ayrı bir öğretmen yetiştirme” görüşüne dönüştüğü söylenebilir (Uçan, 1986).

Türkiye’de modern eğitimin doğuşu ve gelişimi sürecinde okullarda, özellikle öğretmen okullarında müzik eğitime daha çok önem verilmesiyle birlikte, “öğretmenleri müzik yönünden daha iyi yetiştirme ”ye ilişkin düzenleme ve etkinlikler de hız kazanmış, bu çalışmalar çerçevesinde, ilk kez, “yurt dışına öğrenime göndererek müzik öğretmeni yetiştirme ”ye girişilmiştir. Bu amaçla İkinci Meşrutiyet döneminde Almanya’ya gönderilen Musa Süreyya, Berlin’de gördüğü müzik öğrenimi bitirdikten sonra döndüğü İstanbul’da kız ve erkek öğretmen okullarında ve ayrıca başka okullarda müzik öğretmenliği yapmakla görevlendirilmiştir (Sevengil, 1966:7).

Okul programlarında yer alan müzik derslerinde düzenli, planlı ve yöntemli bir öğretim yapılabilmesi, kuşkusuz, bu alanda öğrenim görerek yetişmiş öğretmenlerin, yani müzik öğretmenlerinin varlığına bağlıydı. Gittikçe belirginleşen bu ihtiyacın karşılanmasında düşünülüp hemen uygulamaya konulan çözüm yollarından biri olan “yetenekli gençleri Avrupa’ya müzik öğrenimine göndererek müzik öğretmeni yetiştirme” yaklaşımı o dönemde akla gelen seçeneklerden biriydi, fakat tek başına kökü ve yeterli bir çözüm yolu değildi. Bu yolu belirli ölçülerde işletip açık tutmakla birlikte, asıl köklü çözüm yurtiçinde müzik öğretmeni yetiştirmede aranmalıydı.

Müzik Öğretmenliği Eğitimine İlişkin Köklü Girişimler: Cumhuriyet’in kuruluşuyla birlikte, ortaya çıkan yeni ihtiyaçlardan da kaynaklanıp yönlenerek büyük bir hız ve yoğunluk kazanan bu doğrultudaki arayışlar, çok geçmeden, yalnızca müzik öğretmeni yetiştiren bir öğretmen okulunun kurulması kararına dönüştü (Dursunoğlu, 1966: 18-21) ve bu karar hemen uygulamaya konularak 01 Kasım 1924’de Ankara’da Musiki Muallim Mektebi (Müzik Öğretmen Okulu) açıldı. Böylece, Türkiye’de, öğretmenlik eğitiminin bir tür ortaokul öğretmenliği eğitimi olarak başlamasından 76 yıl ve dal öğretmenliği eğitiminin başlamasından 57 yıl sonra (Koçer, 1967:7), ilk kez “müzik öğretmenliği eğitimi” de başlamış oluyordu. Bu köklü atılımla birlikte, sonraları “alaylı” diye de nitelenen, bazıları kendi kendine yetişme, “her biri kendi bildiğini okuyan” (Dursunoğlu, 1966: 18) öğretmen tipi de yavaş yavaş tarihe karışmaya başlıyordu.

Türkiye’de o günden bugüne kesintisiz sürdürülen ve gelecekte de sürdürülmesi beklenen müzik öğretmenliği eğitimi, aradan geçen 63 yıllık süre içinde

değişik evrelerden geçerek bazen yavaş bazen hızlı, fakat bazı kısa süreli duraklama ve gerilemeler dışında, sürekli bir gelişme göstermiştir. Nitekim, geride kalan bu süre içinde, 1924'de kurulan Musiki Muallim Mektebi'nden 1937'de Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü'ne ve 1960'lardan itibaren diğer üç Eğitim Enstitüsü'nde Müzik Bölümleri 'ne, 1978-79'daki düzenlemelerle Yüksek Öğretmen Okulları Müzik Bölümleri 'ne ve nihayet 1982 deki köklü düzenleme ile Üniversitelere bağlanan yeni adıyla Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerine gelinmiştir. Ayrıca, 1924-47 yılları arasında etkinlik gösteren Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü Güzel Sanatlar Kolu'nda da müzik öğretmenliği eğitimi denemesinde bulunulmuştur (Uçan, 1986).

Diğer yandan, 1949'da, lise müzik öğretmenlerinin Devlet Konservatuvarı'nda yetiştirilmesi önerilmiş (Özalp-Ataunal, 1977:231-232), fakat gerçekleşme olanağı bulamamıştır. Ancak, son yıllarda bu görüşün daha değişik bir biçim ve içerikle yeniden gündeme getirildiği gözlenmektedir.

Müzik öğretmeni, öğrencide müzik yoluyla istendik davranış değişikliği oluşturmakla yükümlüdür. Müzik öğretmenin mesleki yaşantısında mutlu olması bu yükümlülüğü en verimli şekilde yerine getirebilmesine bağlıdır. Dolayısıyla müzik öğretmeni mesleki gereksinimlerinin sağlandığı bir ortamda, mesleki yaşantısını sürdürmelidir. Örgün eğitim kurumlarında verilmekte olan, müzik dersi eğitiminin, verimliliğini arttırmak, müzik dersi eğitiminde karşılaşılan sorunları tespit etmek, müzik öğretmenlerinin mesleki sorunlarını ortaya koymak ve karşılaşılan sorunların giderilmesini sağlamak gerekmektedir.

Bu bağlamda çalışmamızın problem cümlesi aşağıdaki gibidir.

1.2.PROBLEM CÜMLESİ

Müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemler nelerdir?

1.2.1. Alt Problemler

1. Müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında, müzik eğitimi ortamındaki eğitimsel kaynaklı eksikliklerden dolayı karşılaştıkları problemler nelerdir?

2. Müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında, sosyal yaşantı boyutunda karşılaştıkları problemler nelerdir?

3. Müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında, psikolojik boyutta karşılaştıkları problemler nelerdir?

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmada müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel, sosyal ve psikolojik boyutlarda yaşadıkları problemlerin neler olduğu tespit edilerek, bu problemlerin müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarına ne ölçüde etki ettiğini ortaya koymak amaçlanmıştır.

1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Araştırmanın müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları sorunlara karşı farkındalık oluşturacağı ve bu sorunların çözümüne ışık tutacağı beklentisi araştırmanın önemini teşkil etmektedir.

Ayrıca çalışmanın benzer konularda yapılacak olan araştırmalara veri kaynağı olarak kullanılabilir nitelikte olması ve müzik öğretmeni adaylarının mesleki yaşantılarında karşılaşılabilecekleri sorunlara karşı hazırbulunuşluklarını arttıracığı beklentisi bu çalışmanın diğer bir önemini de ortaya koymaktadır.

1.5. SAYILTILAR

1.5.1. Yapılan araştırmayla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı kurumlarından edinilen bilgiler ve anket uygulaması sonucunda müzik öğretmenlerinden sağlanan bilgiler, gerçeği yansıtmaktadır.

1.5.2. Araştırma konusuyla ilgili görüşleri, gelişmeleri ve durumları saptamak için geliştirilen veri toplama aracı yeterlidir.

1.6. SINIRLILIKLAR

1.6.1. Bu çalışma, 2012-2013 eğitim öğretim yılında, Sivas il merkezinde görev yapan 69 müzik öğretmeniyle sınırlandırılmıştır.

1.6.2. Kullanılan anket müzik öğretmenlerinin, eğitimsel, sosyal ve psikolojik boyutlarda yaşadıkları problemleri tespit edecek nitelikte sınırlandırılmıştır.

1.6.3. Anket uygulaması yapılacak okulların saptanması ve anketin uygulaması aşamaları 1.5 ay ile sınırlandırılmıştır.

1.7. TANIMLAR

1.7.1. Öğretmen

Erden (1998: 38)'e göre öğretmen; “örgün eğitim kurumlarında öğretimi sağlayan ve belli bir program çerçevesinde planlı eğitim etkinlikleri düzenleyerek öğrencilerde programlar doğrultusunda istendik davranış değişikliği meydana getiren kişidir.”

Kaya (2000:9) ise öğretmeni, “eğitim sisteminin en temel ögesi olarak görmekte ve bir ülkenin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün oluşturulmasında, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında, bireylerin sosyalleştirilmesi ve toplumsal hayata hazırlanmasında, toplumun kültür ve değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında başrol oyuncusu” olarak tanımlamaktadırlar.

1.7.2. Müzik Öğretmeni

Yalın ve özlü anlatımıyla “*müzik öğretmeni*” , “müzik dalında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlikleri kazanarak öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş kimse” demektir (Uçan, 1986).

1.7.3. Müzik Eğitimi

Yalın ve özlü anlatımıyla müzik eğitimi, bireyin müzikle ilgili davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir. Müzik eğitimi, temelde, müziksel etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinimlerini karşılamaya, yaratma güdüsünü doyurmaya, beğenisini (zevkini) geliştirmeye, içinde yaşanılan doğal, toplumsal ve kültürel gerçekliğe (çevreye) daha duyarlı ve uyarlı olmasını sağlamaya yönelik davranış değişiklikleri oluşturmayı amaçlar. Müzik eğitimi “örgün” ve “yaygın”

olarak düzenlenir. “Örgün müzik eğitimi” denilince, genellikle okullarda yapılan müzik eğitimi anlaşılır. “Yaygın müzik eğitimi” denilince ise, çoğu kez okul dışı kurum ve kuruluşlarda yapılan müzik eğitimi ve etkinlikleri akla gelir. Diğer yandan, okulun okul dışı çevreye yönelik belirli müzik etkinlikleri de, bazen, yaygın müzik eğitimi kavram ve uygulamaları içinde düşünülebilir (Uçan, 1979: 46).

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma konusu ile ilgili yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalar üzerinde durulmuştur.

Duygu PİJİ KÜÇÜK (2012) tarafından “Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumları” adlı, makalesinde, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum düzeyi ile, cinsiyet, yaş, çalışılan kurum ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma inceleme türü olup nicel yönetime dayalı desenlenmiştir. Bu çalışmada, müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliğine yönelik tutumlarının olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara dayanarak; müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının daha ileri düzeye taşınması için, müzik öğretmeni yetiştirme programlarından başlayarak, mesleki ilgiyi arttırmaya yönelik program düzenleme çalışmalarının yapılması, alana özel olan ders içeriklerinin düzenlenmesi, müzik öğretmenlerine yönelik olarak da hizmet içi eğitim çalışmaları yapılabilir. Mesleğe yeni başlayan müzik öğretmenlerinin, daha kıdemli öğretmenler ile mesleki deneyimlerini paylaşacakları ortamlar hazırlanabilir. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda da müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutum ile mesleki tükenmişlik, mesleki motivasyon, iş doyumu, öz yeterlik gibi değişkenler arasında ilişkinin araştırıldığı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca farklı bir örneklem grubu üzerinde, mesleki tutum ile cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, mesleği isteyerek seçme ve çalışılan kurum değişkenleri arasındaki farklar incelenebilir, öğretmenlerin mesleki yaklaşımları ile ilgili nitel çalışmalar yapılabilir önerilerine yer verilmiştir.

Elvan GÜN (2009) tarafından “İlköğretim Okulu Müdürlerinin Müzik Derslerine İlişkin Yaklaşımları (Burdur ve Isparta İlleri Örneği)” adlı makalesinde, tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmada okul müdürlerinin müzik dersi ile ilgili araç-gereç teminlerinde müzik öğretmenlerine yeterince destek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna rağmen okul müdürlerinin, öğretmenlerin mesleki sorunlarıyla ilgilenme, öğretmenleri alınan kararlara katma, öğretmenlerin görüş ve önerilerine başvurma, etkinliklerde görev almalarını destekleme ve ödüllendirme davranışlarını yerine getirdiği sonucuna da yer verilmiştir. Araştırmada, yeni kurulan okulların inşaa aşamasında müzik desliklerine ve gerekli donanıma yer verilmelidir. Eğitim ve öğretime devam edilen okullarda ise müzik dersleri için mutlaka özel derslikler hazırlanmalı, belli başlı okul çalgıları alınmalıdır. Okul müdürleri tüm derslere eşit olarak önem vermeli, iyi bir model olmalı, öğrencilerin gelişimlerini izleyip onların yönlendirilmesinde öğretmene danışmanlık yapabilecek düzeyde bir donanıma sahip olmalıdır. Etkili bir okul müdürü öğretmenlerin karşılaştığı mesleki sorunları çözmeye konusunda önerilerde bulunmalı, deneyimlerini aktarmalı ve çözüm odaklı geri bildirimlerde bulunmalıdır önerilerine yer verilmiştir.

Ilgım KILIÇ (2009) tarafından “İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar” adlı makalesinde, ilköğretim birinci kademe müzik derslerinde; öğrencilerin öğrenmeye istekli olmaları, müzik dersi öğretim programının öğrencilerin öğrenme düzeyine uygunluğu, yıllık ders planında yer alan müzik konularının öğretimi için ayrılan zamanın yeterliliği ve konularının uygulanması için gerekli olan araç gerece, ortama sahip olmaları, sınıf mevcutlarının eğitim-öğretime uygunluğu ve taşınabilir eğitim içerisinde müzik eğitimi konularında sorunlar yaşanabileceği düşüncesinden hareketle sınıf öğretmenlerinin müzik derslerinde karşılaştıkları veya karşılaşılabilecekleri sorunları tespit etmek ve tespit edilen bu sorunları ortadan kaldırmaya yönelik çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır. Araştırma, nicel yöntemle dayalı yürütülmüştür. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin lisans sürecinde aldıkları müzik eğitimini yeterli bulmadıkları ve mesleki yaşantılarında müzik dersi eğitimi verirken sorunlarla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenliği

adaylarına lisans sürecinde daha yoğun müzik eğitimi verilerek müzik dersine olan hakimiyetlerinin arttırılması önerisine yer verilmiştir.

Jennifer Lee DOYLE (2009) “Music Teacher Perceptions of Issues and Problems in Urban Elementary Schools” adlı tezi kentsel ilkokullardaki müzik öğretmeni algısını incelemek amacıyla hazırlamıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin şehirli öğrencilere karşı tutum ve davranışlarını, öğrenci-öğretmen farklılığını, şehirli öğrencilerin beklentilerini ve almakta oldukları yardım düzeylerini ölçecek soruları içeren, 53 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Öğretmenler için olan araştırmada onların sosyo-ekonomik alt yapılarını ve demografik özelliklerini ölçmeye yarayacak 9 soru sorulmuştur. Araştırmada öğrenciler ile öğretmenler arasında demografik ve sosyo-ekonomik farklılıklar olduğu gözlenmiştir ve bu farklılıkların bazı durumlarda çok daha acil durumlara yol açabileceği saptanmış, olası sorunların önüne geçmek için öğretmenlerin meslek öncesi, hizmet içi ve almakta oldukları her türlü profesyonel destek seviyelerini artırmanın yararlı olacağı belirlenmiştir. Öğrencilerin bir çoğunun alt ve orta gelir düzeyde ekonomik alt yapıdaki bir aileden ve aynı zamanda kültürel olarak çeşitli etnisitede olmalarından dolayı ortaya çıkan problemlerin çözümünde öğretmenlere yardımcı olunmasının öğretmenlerin davranışlarına olumlu yansıtacağı düşünülmektedir. Özellikle de eğitim düzeyi ve tecrübesi meslektaşlarına göre daha düşük seviyelerde olan öğretmenlerin çalışmalarda rol alması gerektiği dile getirilecektir. Bu sayede kentsel müzik eğitiminde daha somut yerlere gelinmesi hedeflenebilir önerilerine yer verilmiştir.

Blanka BOGUNOVIC, Ivana STANKOVIC, Jelena STANISIC (2009) tarafından hazırlanan “Coping styles of music teachers” adlı makalede müzik öğretmenleri ile diğer öğretmenler arasındaki başa çıkma yöntemlerinde farklılık olup olmadığını bulmak, tercih edilen başa çıkma yöntemlerini tanımlamak ve muhtemel sosyo-demografik farklılıkları doğrulamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada avoidance (kaçınma), minimization (en aza indirme), substitution (yer değiştirme), help seeking (yardım isteme), improving shortcomings (eksiklikleri geliştirme-giderme), mapping (planlama), blaming others (başkalarını suçlama), reversal (tersine çevirme) başa çıkma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmada başa

çıkma yöntemleri açısından müzik öğretmenleri ile diğer öğretmenler arasında önemli bir ayrımın olmadığı ve müzik öğretmenlerinin, müzik icra edenlerden daha çok diğer öğretmenlere benzediği sonucuna ulaşılmıştır.

Sena Gürşen OTACIOĞLU (2008) tarafından “Müzik Öğretmenlerinde Tükenmişlik Sendromu ve Etkileyen Faktörler” adlı makalesinde, devlet ve özel kurumlarda görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin tükenmişlik sendromu düzeyleri belirlenmiştir. Araştırma nicel yöntemle dayalı desenlenmiştir. Araştırmanın sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır; Araştırma bulguları, “Cinsiyet” değişkeni açısından erkek öğretmenlerin bayanlara oranla daha fazla tükenmişlik yaşadıklarını ileri sürmektedir. Bu durumun sebepleri, erkek öğretmenlerin ekonomik açıdan aile bütçesine katkı sağlamak amacıyla daha fazla ders alması (ek ders ücreti alabilmek için), okul mesai saatleri dışında hafta içi ve sonu özel olarak farklı etkinliklerde çalışmalarını (kurs, özel ders... gibi) olarak açıklanabilir yorumuna yer verilmiştir. Araştırmaya katılan 26–35 yaş grubunda olan öğretmenlerin, 36-45 yaş grubundaki öğretmenlere kıyasla, beklenmedik bir şekilde, işlerinde daha fazla tükenmişlik yaşadıkları saptanmıştır. Buna göre, yaş arttıkça duygusal tükenme ve duyarsızlaşma azalmakta, buna karşın kişisel başarı duygusu artmaktadır. Yapılan bu araştırmada çalışılan kurum ve alınan takdir değişkenleri ile ilgili elde edilen bulgular, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin devlet okullarında görev yapan öğretmenlere ve işlerinde hiç takdir almamış öğretmenlerin alanlara oranla daha fazla tükenmişlik yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu çalışmada mesleğe yeni başlayan müzik öğretmenlerine hizmet içi eğitim verilmesi, mesleki deneyimi olan öğretmenlerle mesleki paylaşımlar, müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları çalışma koşullarının iyileştirilmesi, okul idaresince desteklenmesi ve ödüllendirilmesi önerilerine yer verilmiştir.

Günay AKGÜN (2006) tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları” adlı makalesinde, müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinden kaynaklanan sorunlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel yöntemle dayalı yürütülmüştür. Araştırmada müzik öğretmenlerinin lisans sürecinde aldıkları eğitimden ve çalışma ortamındaki

olumsuzluklardan kaynaklı sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada, müzik öğretmenlerinin lisans öğrenimi sürecinde aldıkları eğitimin meslek hayatlarında kullanılabilir özellikte olmalı ve okullardaki müzik dersi olanaklarının iyileştirilmesi önerilerine yer verilmiştir.

Laura SINDBERG, Scott d. LIPSCOMB (2005) tarafından hazırlanan “Professional Isolation and the Public School Music Teacher” konulu makale kamuda çalışan hangi müzik öğretmenlerinin mesleki soyutlanma yaşadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. İki soru üzerine kurgulanmıştır; Kamuda çalışan müzik öğretmenleri mesleki soyutlanma yaşıyorlar mı? Müzik öğretmenleri mesleki soyutlanmanın sebebinin ne olarak görüyorlar? Çalışmada kentsel, yarı kentsel ve kırsal alandan 4000 kişiden 100 tanesi rastgele seçilip, (1) kesinlikle katılmıyorum ile (5) kesinlikle katılıyorum cevaplarını içeren anket yapılmıştır. Katılımcılar çalışma sürelerine göre üç gruba ayrılmışlardır. İkinci belirleyici ayırım ise çalıştıkları bölgelere göre yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda soyutlanmanın varlığı kabul edilmiş ve şu şekilde olduğu bildirilmiştir; diğer müzik öğretmenlerinden soyutlanma, okul içerisinde farklı yerde olmaktan dolayı oluşan soyutlanma, ders konularından dolayı kaynaklanan soyutlanma, ders planlamasından dolayı oluşan soyutlanma ve soyutlanmanın negatif etkisine olan inançtan kaynaklanan soyutlanma. Kamuda çalışan müzik öğretmenleri mesleki soyutlanma yaşıyorlar ancak bunun derecesi kişiden kişiye değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni, örneklem grubu, veri toplama aracı ve veri çözümleme yöntemleri hakkında açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma, Sivas İli müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları sorunlarını belirlemek üzere yapılan betimsel nitelikte desenlenmiş nicel bir çalışmadır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2010: 77).

3.2. ÇALIŞMA EVRENİ VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın evrenini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de görev yapmakta olan, müzik öğretmenlerinin tümü oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın örneklemini Sivas İl merkezinde 2012-2013 eğitim-öğretim yılında görev yapmakta olan 69 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Anket uygulaması Milli Eğitim Bakanlığı Sivas il Müdürlüğü’nden alınan araştırma izniyle gerçekleştirilmiş ve 69 müzik öğretmeninden 65’ine ulaşılabilmektedir. Çalışma grubuna dahil olan öğretmenlerin, cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, meslekteki hizmet süresi, çalıştıkları eğitim bölgesi, okul türü ve okul kademesi dağılımları aşağıdaki tablolarda özetlenmektedir.

Tablo 3.1. Çalışma Grubuna Dahil Olan Öğretmenlerin, Cinsiyet, Yaş, Öğrenim Durumu, Meslekteki Hizmet Süresi, Çalıştıkları Eğitim Bölgesi, Okul Türü ve Okul Kademesi Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Bayan	33	50.8
Bay	32	49.2
Toplam	65	100
Yaş	N	%
22-27	13	20.0
28-33	24	36.9
34-39	15	23.1
40 ve üzeri	13	20.0
Toplam	65	100
Öğrenim Durumu	N	%
Lisans	61	93.8
Y.Lisans	4	6.2
Toplam	65	100
Hizmet Süresi	N	%
1-5 yıl	18	27.7
6-10 yıl	27	41.5
16+ yıl	7	10.8
Toplam	65	100
Eğitim Bölgesi	N	%
1.Bölge	12	18.5
2.Bölge	23	35.4
3.Bölge	15	23.1
4.Bölge	8	12.3
5.Bölge	7	10.8
Toplam	65	100
Okul Türü	N	%
Devlet Okulu	61	93.8
Özel Okul	4	6.2
Toplam	65	100
Okul Kademesi	N	%
Ortaokul	50	76.9
Lise	15	23.1
Toplam	65	100

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Sivas İl merkezinde görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemleri tespit etmek amacıyla veri toplama aracı olarak anket formundan yararlanılmıştır.

Yazışma, yazılı iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Mektup, anket, yazılı testler vb. bu tür veri toplamada yaygın olarak kullanılan araçlardır. Anket, belli bir amaç ve plana göre düzenlenmiş soru listesidir. Ankette az ya da çok soru olabilir. Bunlar, genellikle geniş kitlelere uygulanırlar ve sonuçlar üzerinde istatistik değerlendirmeler yapılır (Karasar, 2003, 174).

3.3.1. Anket Formu

Anket, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemleri tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket öğretmenlerin okul ortamındaki eğitim olanaklarının eksikliğinden kaynaklanan eğitim boyutlu sorunlar, okul ortamındaki sosyal ilişkilerini olumsuz etkileyen sosyal boyutlu sorunlar, okul ortamındaki mesleki yaşantılarının psikolojilerine olumsuz yansımından kaynaklanan psikolojik boyutlu sorunlar olmak üzere üç ana başlıkta toplam 30 sorudan oluşmaktadır. Anket maddeleri hazırlanırken, 1-10. sorular “eğitimsel” boyutta, 11-20. sorular “sosyal” boyutta, 21-30. sorular da “psikolojik” boyutta sorunları tespit edecek şekilde düzenlenmiştir. Ankette beşli Likert kullanılarak bunlar “Tamamen Katılıyorum” “Katılıyorum” “Kararsızım” “Katılmıyorum” “Tamamen Katılmıyorum” ifadeleriyle belirtilmiş ve öğretmenlerden kendilerine en yakın gördükleri ifadeyi işaretlemeleri istenmektedir. Ayrıca anket formunda öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, öğrenim durumu, meslekteki hizmet süreleri, çalıştıkları eğitim bölgeleri, çalıştıkları okul türü ve okul kademesi bilgilerine ilişkin sorular bulunmaktadır.

3.3.2. Ölçeğin Güvenirliği

Bireylerin sorulara verdikleri cevapların güvenirliliğini ölçmek için test-tekrar test yöntemi uygulanmış ve korelasyon katsayısı 0.82 olarak elde edilmiştir. Elde

edilen veri doğrultusunda uzman görüşlerince ölçeğin güvenilirliğinin tespit edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3.3.3. Ölçeğin Geçerliliği

Geliştirilen ölçeğin genel tutarlılığını ve soru türdeşliğini ölçen Cronbach Alpha katsayısı; 0.87 olarak bulunmuş ve elde edilen bu veri ışığında ölçeğin geçerliliği tespit edilmiştir.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Bu çalışmada ölçeğin genel tutarlılığını ve soru türdeşliğini ölçen Cronbach Alfa katsayısı 0.87 olarak bulunmuştur. Bireylerin sorulara verdikleri cevapların güvenilirliğini ölçmek için test-tekrar test yöntemi uygulanmış (test 20 şubat 2013 tekrar test 4 mart 2013) ve korelasyon katsayısı 0.82 olarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler “SPSS” (14.0) paket programı kullanılıp, uzman kişilerden faydalanılarak çözümlenmiştir. Anket uygulamasına katılım sağlaması öngörülen test-tekrar test grubu dahil, 69 kişiden 1'ine askerlik, 1'ine okul tadilatı ve 2'sine okulda bulunmama gibi nedenlerden dolayı ulaşılammış ve anket 65 müzik öğretmenin katılımı sağlanarak uygulanmıştır. Anket soruları hazırlanırken; müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında ne gibi problemlerle karşılaştıkları, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında halen görevde bulunan müzik öğretmenleriyle görüşülerek oluşturulmuş, daha sonra oluşturulan liste, alan uzmanlarına gidilerek asıl listeye dönüştürülmüştür. Anket demografik bilgilerle birlikte 37 maddeden oluşmaktadır. Çalışmanın verileri, ‘SPSS’ (Ver:14.0) programına yüklenerek, verilerin değerlendirilmesinde parametrik test varsayımları yerine getirilemediğinden “Kruskal-Wallis” testi ve “Mann Whitney’U” testi ve “İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi” kullanılmış ve veriler tablolarda aritmetik ortalama “±” standart sapma şeklinde belirtilip, yanılma düzeyi ‘p=0.05’ olarak alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemelerine dayalı olarak elde edilen bulgular ve yorumlar alt problemlerdeki sıraya göre verilmiştir.

4.1. ARAşTIRMANIN ALT PROBLEMLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde öğretmenlerin ölçek maddelerine verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara ve bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir. Çalışma grubunun ölçek maddelerine verdikleri cevapların istatistiksel verileri, frekans, yüzde (%), standart sapma (S.S) ve ağırlıklı ortalamaları tablolarla ifade edilmektedir.

4.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Müzik Eğitimi Ortamındaki Eğitimsel Kaynaklı Eksikliklerden Dolayı Yaşadıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.1.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 1.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görölmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 1. soruyu % 46.2 "Tamamen Katılıyorum" % 33.8 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.0154 olan soruya toplamda % 80'lik bir katılım sağlandığı görölmektedir.

Tablo 4.1. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminin Niteliğini Artırmada, Okul Yönetiminin, Ders Materyallerinin Temininde (Dizekli Tahta, Projeksiyon, Ses Sistemi... vb.) Yeteri Kadar Destek Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	8	12.3
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	30	46.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul yönetimlerinin, materyal temini konusunda, müzik öğretmenlerine yeterince destek olmadığı düşünülebilir.

Tablo 4.2.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 2.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerle değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 2. soruyu % 46.2 “Tamamen Katılıyorum” % 38.5 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0769 olan soruya toplamda % 84.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.2. Müzik Öğretmenlerinin “Okulumda Bulunan Mevcut Olanakların, Müzik Eğitiminin İhtiyaçlarını Karşılamadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde %
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	5	7.7
Katılıyorum	25	38.5
Tamamen Katılıyorum	30	46.2
Toplam	65	100.0

Buna tabloya göre, okullardaki mevcut olanakların müzik eğitimi gereksinimlerini karşılamadığı söylenebilir.

Tablo 4.3.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 3.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerle değerleri görülmektedir. Elde edilen

bulgulara bakıldığında öğretmenler 3. soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7692 olan soruya toplamda % 67.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.3. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Programları Hazırlanırken, Müzik Ders Saatlerinin, Müzik Eğitimi Yapılabilecek Saatlerde Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	10	15.4
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ders programları düzenlenirken müzik dersi özelliklerinin dikkate alınmadığı düşünülebilir.

Tablo 4.4.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 4.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 4. soruyu, % 44.6 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0154 olan soruya toplamda % 78.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.4. Müzik Öğretmenlerinin “Nitelikli Müzik Eğitimi Verebilmek İçin, Sınıf Mevcutlarının Müzik Eğitiminin Niteliğini Aksatacak Yoğunlukta Olduğunu Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	6	9.2
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	29	44.6
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, sınıf mevcutlarının müzik eğitiminin niteliğini düşürdüğü söylenebilir.

Tablo 4.5.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 5.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 5. soruyu, % 70.8 "Tamamen Katılıyorum" % 13.8 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.43308 olan soruya toplamda % 78.4'lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.5. Müzik Öğretmenlerinin "İlköğretimde (1.2.3.4. Sınıflarda) Müzik Derslerine, Branş Öğretmenlerin Girmemesinin, Müzik Eğitiminin Kalitesini Azalttığını Düşünüyorum." Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	4	6.2
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	9	13.8
Tamamen Katılıyorum	46	70.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ilköğretim kademesinde yapılan müzik eğitiminin, müzik öğretmenlerince uygulanması gerektiği düşünülebilir.

Tablo 4.6.'da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 6.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 6.soruyu, % 50.8 "Tamamen Katılıyorum" % 27.7 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.0615 olan soruya toplamda % 78.5'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.6. Müzik Öğretmenlerinin “(OKS-SBS) Gibi Sınavlarda Müzik Dersiyle İlgili Soru Çıkmamasının Müzik Eğitiminin Önemi Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	7	10.8
Kararsızım	3	4.6
Katılıyorum	18	27.7
Tamamen Katılıyorum	33	50.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, sınavlarda müzik dersiyle ilgili soru sorulması derse olan ilgi ve motivasyonu arttıracak yorumu yapılabilir.

Tablo 4.7.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 7.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 7.soruyu, % 63.1“Tamamen Katılıyorum” % 32.3 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.5385 olan soruya toplamda % 95.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.7. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Ders Kitaplarındaki Kimi Konuların, (Tonalite, Makamlar. Vb.) Öğrencilerin Seviyesine Uygun Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	1	1.5
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	21	32.3
Tamamen Katılıyorum	41	63.1
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ders kitaplarındaki kimi konuların öğrenci seviyesine uygun olmadığı yorumuna gidilebilir.

Tablo 4.8.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 8.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 8.soruyu, % 60.0 "Tamamen Katılıyorum" % 35.4 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.5077 olan soruya toplamda % 95.4'lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.8. Müzik Öğretmenlerinin "Müzik Dersliklerinin, Müzik Dersi Öğrenme Ortamına, Uygun Olmadığını Düşünüyorum(Ses Yalıtımı, Isı, Işık vb.)." Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	1	1.5
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	39	60.0
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul binalarının ve dersliklerin müzik dersi öğrenme ortamına uygun olmadığı söylenebilir.

Tablo 4.9.'da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 9.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 9.soruyu, % 69.2 "Tamamen Katılıyorum" % 20.0 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.4769 olan soruya toplamda % 89.2'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.9. Müzik Öğretmenlerinin “Nitelikli Müzik Eğitimi Verebilmek İçin, Haftada Bir Ders Saati Olan 40 Dakikalık Zamanın Yeterli Olmadığını ve Müzik Eğitiminin Niteliğini Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	3	4.6
Kararsızım	2	3.1
Katılıyorum	13	20.0
Tamamen Katılıyorum	45	69.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi gibi çok yönlü eğitim gerektiren bir ders için, haftada 40 dakikalık bir zaman diliminin müzik dersi için yeterli olmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.10.’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 10.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerle değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 10.soruyu, % 58.5 “Tamamen Katılıyorum” % 32.3 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.3692 olan soruya toplamda % 90.8’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

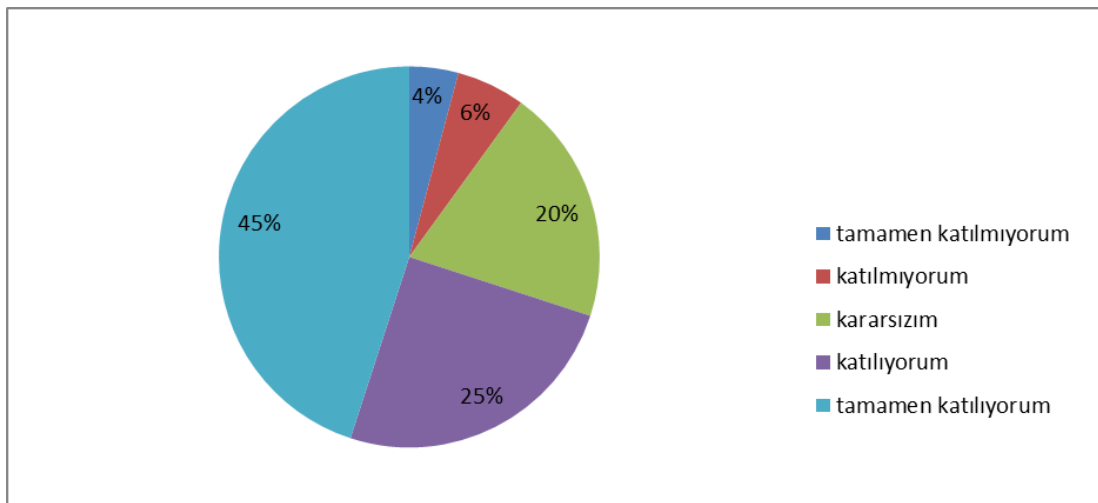
Tablo 4.10. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Yeteneği Olan Öğrencilerin Yönlendirilebilmesi İçin, Ayrı Program ve Ders Müfredatının Uygulanması Gerektiğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerle Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	3	4.6
Katılmıyorum	2	3.1
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	21	32.3
Tamamen Katılıyorum	38	58.5
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilmesinde program ve ders müfredatı ile ilgili sorunlar yaşandığı söylenebilir.

Grafik-1.Eğitim Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı

Grafik-1’de müzik öğretmenlerinin eğitimsel boyutta karşılaştıkları problemlere verdikleri cevapların toplam dağılımı görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenleri anketin ilk on sorusunu % 45 Tamamen Katılıyorum, % 25 Katılıyorum, % 20 Kararsızım, % 6 Katılmıyorum ve % 4 Tamamen Katılmıyorum şeklinde cevapladıkları tespit edilmiştir.

Grafik-1’den elde edilen toplam cevapların dağılımlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel boyutta problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

4.1.2. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Sosyal Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.11.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 11.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 11. soruyu, % 26.2 “Tamamen Katılıyorum” % 29.2 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.4154 olan soruya toplamda % 55.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.11. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Yönetiminin, Müzik Dersi Materyal İhtiyaçlarına Yeterince Destek Olmamasının, Okul Yönetimiyle Olan Diyalogumuzu Azalttığını Düşünüyorum. ”Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	8	12.3
Katılıyorum	19	29.2
Tamamen Katılıyorum	17	26.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik öğretmenlerinin okul yönetiminden kısmen destek görmediği ve bu durumun okul yönetimiyle olan sosyal ilişkileri kısmen olumsuz etkilediği yorumu yapılabilir.

Tablo 4.12.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 12.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 12.soruyu, % 40.0 “Tamamen Katılıyorum” % 35.4 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0462 olan soruya toplamda % 75.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.12. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersi Notu Verirken, Öğrenciler ve Velilerinin Not Beklentilerinin Yüksek Olması Nedeniyle Hissettiğim Baskıdan Dolayı, Öğrenci-Veli İletişimimizin Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	3	4.6
Kararsızım	11	16.9
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	26	40.0
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, öğrenci-veli not beklentilerinin müzik öğretmeni ile öğrenci-veli arasındaki sosyal ilişkileri olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir.

Tablo 4.13.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 13.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 13.soruyu, % 24.6 "Katılıyorum" % 36.9 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 3.5538 olan soruya toplamda % 61.5'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.13. Müzik Öğretmenlerinin "Olanakların Kısıtlı Olmasına Karşın, Müzik Öğretmeninden Beklentilerin (Koro, Orkestra, B.G ve Hafta Etkinlikleri, Yarışmalara Katılım vb.) Çok Olması Durumunun Motivasyonunu Sarsmasından Dolayı, Okul Ortamında Yeterince İletişim Kuramadığımı Düşünüyorum." Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	3	4.6
Katılmıyorum	14	21.5
Kararsızım	8	12.3
Katılıyorum	24	36.9
Tamamen Katılıyorum	16	24.6
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi olanaklarının kısıtlı olmasına karşın beklentilerin çok olması durumunun kısmen de olsa müzik öğretmenin okul ortamındaki sosyal iletişimini olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.14.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 14.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 14.soruyu, % 55.4 "Tamamen Katılıyorum" % 36.9 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.4000 olan soruya toplamda % 92.3'lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.14. Müzik Öğretmenlerinin “Maaş ve Ek Ders Ücretlerinin, Yaşam Standartlarının Altında Oluşunun, Sosyal Yaşantımı Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerlik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	3	4.6
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	24	36.9
Tamamen Katılıyorum	36	55.4
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, maaş ve ek ders ücretlerinin tatmin edici boyutta olmadığı ve müzik öğretmenlerinin sosyal yaşamlarını olumsuz etkilediği yorumuna gidilebilir.

Tablo 4.15.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 15.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerlik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 15.soruyu, % 32.3 “Tamamen Katılıyorum” % 24.6 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.5692 olan soruya toplamda % 56.9’luk bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.15. Müzik Öğretmenlerinin “Diğer Branş Öğretmenlerinin, Müzik Derslerine Karşı İlgisiz ve Bilinçsiz Bakış Açılarının, Diğer Branşöğretmenleriyle Olan Sosyal İlişkilerini Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerlik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	17	26.2
Kararsızım	9	13.8
Katılıyorum	16	24.6
Tamamen Katılıyorum	21	32.3
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul ortamındaki diğer branş öğretmenlerinin müzik dersine bakış açılarının, müzik öğretmenlerinin sosyal ilişkilerini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.16.'da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 16.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 16.soruyu, % 50.8 "Tamamen Katılıyorum" % 26.2 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.0769 olan soruya toplamda % 77'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.16. Müzik öğretmenlerinin "Ders saatini tamamlayabilmek için, hafta içinde birden fazla okulda derse girmemin, okuluma ve derse girdiğim diğer okullardaki sosyal bağlarımı olumsuz etkilediğini düşünüyorum." yargısına verdiği cevapların yüzdeler dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	9	13.8
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	17	26.2
Tamamen Katılıyorum	33	50.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik öğretmenlerinin farklı okullarda derse giriyor olmalarının sosyal iletişimlerini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.17.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 17.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 17.soruyu, % 36.9 "Tamamen Katılıyorum" % 32.3 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 3.8462 olan soruya toplamda % 69.2'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.17. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretmenliği Mesleğinin, Toplum Tarafından Yeterince Önemsensememesinin, Toplumla Olan Diyalogumu Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	12	18.5
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	21	32.3
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, toplumum müzik öğretmenliği mesleğini yeterince önemsemiyor olması müzik öğretmenlerinin topluma bakışını ve toplumla olan sosyal ilişkilerini kısmen azalttığı söylenebilir.

Tablo 4.18.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 18.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 18.soruyu, % 33.8 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7231 olan soruya toplamda % 67.6 bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.18. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Ortamında Hazırlanan Müzik Etkinliklerine Veli Katılımının Yeterli Olmayışının, Ailelerle Olan Sosyal Etkileşimimizi, Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	9	13.8
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	22	33.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul içinde hazırlanan müzik etkinliklerine veli katılımının yeterli olmayışı müzik öğretmenleriyle veli arasındaki sosyal etkileşimi kısmen olumsuz etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.19.'da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 19.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 19.soruyu, % 46.2 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.0462 olan soruya toplamda % 80'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.19. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Yeteneği Olan Öğrencileri Yönlendirirken, Ailelerin Yeterince Destek Olamamalarının, Ailelerle Olan İletişimini Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	6	9.2
Kararsızım	3	4.6
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	30	46.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ailelerin duyarsız tutumlarının müzik öğretmeni ile aile arasındaki sosyal iletişimini olumsuz yönde etkilediği yorumu yapılabilir.

Tablo 4.20.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 20.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 20.soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 4.5077 olan soruya toplamda % 70.7'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

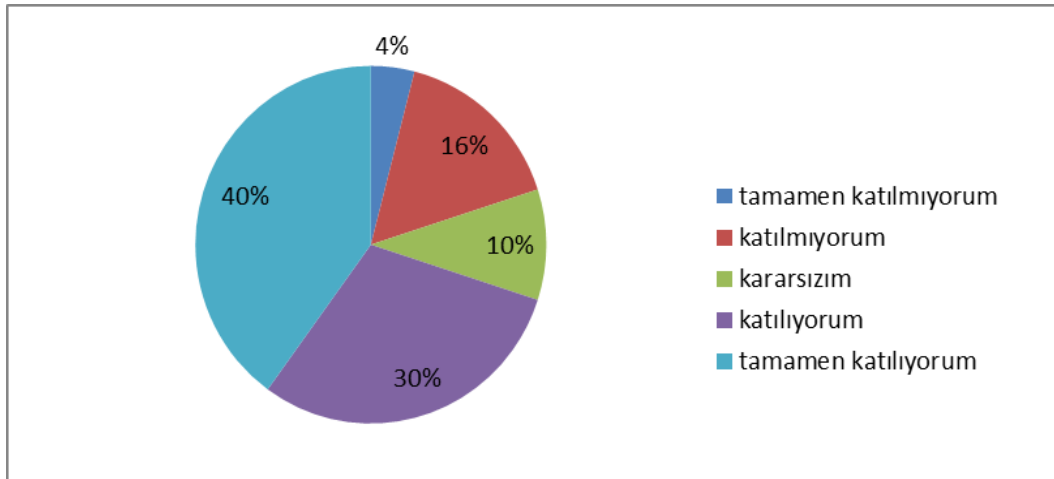
Tablo 4.20. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Derslerinde, Öğrencilerin Derse Karşı İlgisiz Davranmalarının, Öğrencilerle Olan İletişimi Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	9	13.8
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, öğrencilerin ilgisiz davranış ve tutumlarının müzik öğretmeniyle öğrenci arasındaki sosyal iletişimi olumsuz yönde etkilediği yorumuna ulaşılabilir.

Grafik-2. Sosyal Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı

Grafik-2’de müzik öğretmenlerinin sosyal boyutta karşılaştıkları problemlere verdikleri cevapların toplam dağılımları görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenleri anketin ikinci on sorusunu % 40 Tamamen Katılıyorum, % 30 Katılıyorum, % 10 Kararsızım, % 16 Katılmıyorum ve % 4 Tamamen Katılmıyorum şeklinde cevapladıkları tespit edilmiştir.

Grafik-2'den elde edilen toplam cevapların dağılımlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında sosyal boyutta problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

4.1.3. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Psikolojik Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.21.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 21.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 21.soruyu, % 24.6 "Tamamen Katılıyorum" % 26.2 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 3.3077 olan soruya toplamda % 50'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.21. Müzik Öğretmenlerinin "Okul Yönetimi ve Diğer Branş Öğretmenlerinin, Müzik Derslerine Karşı Yeterince Duyarlı Olmamlarının, Beni İncittiğini Düşünüyorum." Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	6	9.2
Katılmıyorum	17	26.2
Kararsızım	9	13.8
Katılıyorum	17	26.2
Tamamen Katılıyorum	16	24.6
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin tutumlarının müzik öğretmenin duygularını kısmen incittiği söylenebilir.

Tablo 4.22.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 22.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 22.soruyu, % 33.8 "Tamamen Katılıyorum" % 36.9 "Katılıyorum" şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 3.7385 olan soruya toplamda % 70.7'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.22. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Ortamında Yapılan Toplantılarda, Müzik Dersiyle İlgili Sorunların Ele Alınmıyor Oluşunun, Okula ve Derse Olan Tutumumu Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	12	18.5
Kararsızım	3	4.6
Katılıyorum	24	36.9
Tamamen Katılıyorum	22	33.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersiyle ilgili sorunların toplantılarda dile getirilmemesi durumunun, müzik öğretmenin psikolojisini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.23.’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 23.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 23.soruyu, % 35.4 “Tamamen Katılıyorum” % 35.4 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.8462 olan soruya toplamda % 70.8’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.23. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersiyle İlgili Materyal İhtiyaçlarının, Okul Yönetimince Yeterince Önemseniyor Olmasından Dolayı, Motivasyon Eksikliği Yaşadığımı Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	10	15.4
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	23	35.4
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi ihtiyaçlarına okul yönetiminde yeterince önem verilmemesi durumunun müzik öğretmeninin motivasyonunu azalttığı ve psikolojisini olumsuz etkilediği yorumu yapılabilir.

Tablo 4.24.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 24.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 24.soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 3.6769 olan soruya toplamda % 67.7'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.24. Müzik Öğretmenlerinin “Okulumda, Müzik Dersi İhtiyaçlarını Karşılacak Nitelikli Bir Müzik Dersliği Olmamasının, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte derslik ortamının olmayışı durumunun müzik öğretmeninin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.25.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 25.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 25.soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 3.7231 olan soruya toplamda % 67.7'lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.25. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Notu Verirken, Değerlendirmeyi, Baskı Altında (Ders Notu Beklentilerinin Yüksek Olması) Yapıyor Olmamın Dersimi ve Kendimi, Değersiz Hissettiğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerlik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	13	20.0
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ders notu beklentilerinin yüksek olması durumunun müzik öğretmenin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.26.’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 26.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerlik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 26.soruyu, % 29.2 “Tamamen Katılıyorum” % 38.5 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7077 olan soruya toplamda % 67.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.26. Müzik Öğretmenlerinin “Olanakların Yeterli Olmamasına Karşın, Müzik Derslerinden Beklentilerin Fazla Olmasının, Motivasyonumu Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerlik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	3	4.6
Katılmıyorum	11	16.9
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	25	38.5
Tamamen Katılıyorum	19	29.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, kısıtlı olanaklara rağmen müzik dersinden beklentilerin fazla oluşu durumunun, müzik öğretmenin motivasyonunu kısmen azalttığı ve psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.27.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 27.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 27.soruyu, % 26.2 “Tamamen Katılıyorum ” % 27.7 “Katılıyorum ” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.3385 olan soruya toplamda % 53.9’luk bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.27. Müzik Öğretmenlerinin “Ek Ders Saatlerini Dolduramıyor Oluşumun, Beni, Ruhsal Olarak Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	20	30.8
Kararsızım	5	7.7
Katılıyorum	18	27.7
Tamamen Katılıyorum	17	26.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ek ders saatlerini dolduramıyor olma durumunun müzik öğretmenin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 4.28.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 28.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 28.soruyu, % 27.7 “Tamamen Katılıyorum” % 20.0 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.3231 olan soruya toplamda % 47.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.28. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersiyle İlgili Soruların (OKS-SBS) Gibi Sınavlarda Sorulmaması Sonucu, Öğrencilerin Derse Karşı İlgilerinin Azalmasının, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	6	9.2
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	12	18.5
Katılıyorum	13	20.0
Tamamen Katılıyorum	18	27.7
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, seviye tespit sınavlarında müzik dersiyle ilgili soru sorulmaması durumunun müzik öğretmenin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği düşünülebilir.

Tablo 4.29.’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 29.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 29.soruyu, % 29.2 “Tamamen Katılıyorum” % 35.4 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.5692 olan soruya toplamda % 64.6’lık bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4.29. Müzik Öğretmenlerinin “Yetenekli Öğrencileri Yönlendirirken, Yeterince Destek Görmüyor Olmanın, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	14	21.5
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	19	29.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken müzik öğretmenin yeterince destek görmüyor olması durumunun, müzik öğretmenin psikolojisinin kısmen olumsuz etkilendiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.30.'da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 30.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 30.soruyu, % 29.2 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO'su 3.5231 olan soruya toplamda % 60'lık bir katılım sağlandığı görülmektedir.

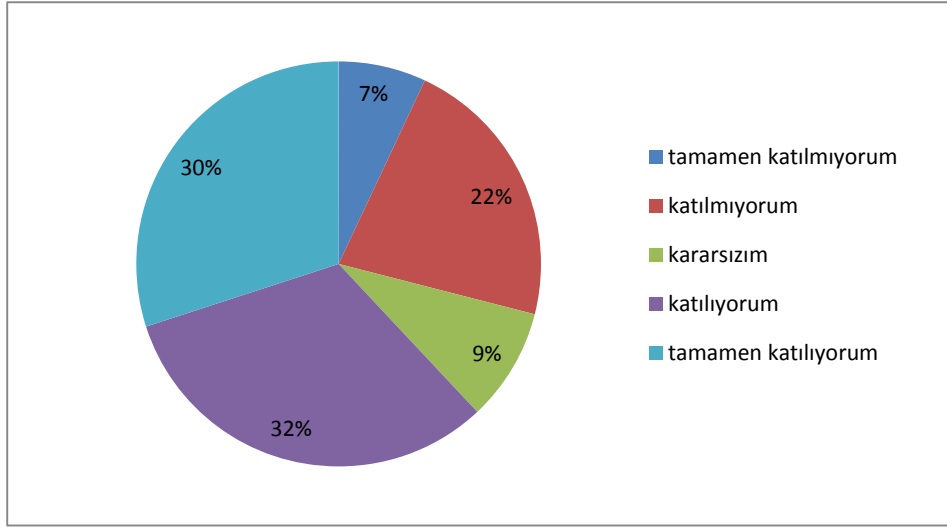
Tablo 4.30. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Derslerinin Öğrenciler ve Veliler Tarafından Yeterince Önemseniyor Olmasından Dolayı, Kendimi Mutsuz Hissettiğimi Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	6	9.2
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	19	29.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersine karşı öğrenci-veli ilgisinin yetersiz olması durumunun müzik öğretmenin psikolojisinin kısmen olumsuz etkilendiği söylenebilir.

Grafik-3. Psikoloji Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı

Grafik-3'de müzik öğretmenlerinin psikolojik boyutta karşılaştıkları problemlere verdikleri cevapların toplam dağılımı görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenleri anketin üçüncü on sorusunu % 32 Tamamen Katılıyorum, % 30 Katılıyorum, % 9 Kararsızım, % 22 Katılmıyorum ve % 7 Tamamen Katılmıyorum şeklinde cevapladıkları tespit edilmiştir.

Grafik-3'den elde edilen toplam cevapların dağılımlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında psikolojik boyutta problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 4.31.'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin geneline verdikleri cevapların ağırlıklı ortalamaları ve standart sapma değerleri görülmektedir.

Tablo 4.31. Anket Cevaplarının Ağırlıklı Ortalamaları (AO) ve Standart Sapma Oranlarına İlişkin Bulgular

	Ölçek maddeleri	N	AO	SS
1	Müzik eğitiminin niteliğini arttırmada, okul yönetiminin, ders materyallerinin temininde (dizekli tahta, projeksiyon, ses sistemi... vb.) yeteri kadar destek olmadığını düşünüyorum.	65	4.0154	1.24364
2	Okulumda bulunan mevcut olanakların, müzik eğitiminin ihtiyaçlarını karşılamadığını düşünüyorum.	65	4.0769	1.21588
3	Ders programları hazırlanırken, müzik ders saatlerinin, müzik eğitimi yapılabilecek saatlerde olmadığını düşünüyorum.	65	3.7692	1.27192
4	Nitelikli müzik eğitimi verebilmek için, sınıf mevcutlarının müzik eğitiminin niteliğini aksatacak yoğunlukta olduğunu düşünüyorum.	65	4.0154	1.20536
5	İlköğretimde (1.2.3.4. sınıflarda) müzik derslerine, branş öğretmenlerin girmemesinin, müzik eğitiminin kalitesini azalttığını düşünüyorum.	65	4.4308	1.06021
6	(OKS-SBS) gibi sınavlarda müzik dersiyle ilgili soru çıkmamasının müzik eğitiminin önemini azalttığını düşünüyorum.	65	4.0615	1.24846
7	Müzik ders kitaplarındaki kimi konuların (tonalite,makamlar.vb) öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını düşünüyorum.	65	4.5385	.75160
8	Müzik dersliklerinin, müzik dersi öğrenme ortamına, uygun olmadığını düşünüyorum (ses yalıtımı, ısı, ışık vb.).	65	4.5077	.75256
9	Nitelikli müzik eğitimi verebilmek için, haftada bir ders saati olan 40 dakikalık zamanın yeterli olmadığını ve müzik eğitiminin niteliğini azalttığını düşünüyorum	65	4.4769	.98596
10	Müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilebilmesi için, ayrı program ve ders müfredatının uygulanması gerektiğini düşünüyorum.	65	4.3692	1.00886
11	Okul yönetiminin, müzik dersi materyal ihtiyaçlarına yeterince destek olmamasının, okul yönetimiyle olan diyalogumuzu azalttığını düşünüyorum.	65	3.4154	1.32160
12	Müzik dersi notu verirken, öğrenciler ve velilerinin not beklentilerinin yüksek olması nedeniyle hissettiğim baskıdan dolayı, öğrenci - veli iletişimimizin olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	4.0462	1.02211
13	Olanakların kısıtlı olmasına karşın, müzik öğretmeninden beklentilerin (Koro, orkestra, B.G ve Hafta etkinlikleri, yarışmalara katılım vb.) çok olması durumunun motivasyonumu sarsmasından dolayı, okul ortamında yeterince iletişim kuramadığımı düşünüyorum.	65	3.5538	1.21232
14	Maaş ve ek ders ücretlerinin, yaşam standartlarının altında oluşunun, sosyal yaşantımı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	4.4000	.86241
15	Diğer branş öğretmenlerinin, müzik derslerine karşı ilgisiz ve bilinçsiz bakış açılarının, diğer branş öğretmenleriyle olan sosyal ilişkilerimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	65	3.5692	1.27438
16	Ders saatini tamamlayabilmek için, hafta içinde birden fazla okulda	65	4.0769	1.18990

	derse girmemin, okulumda ve derse girdiğim diğer okullardaki sosyal bağlarımı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.			
17	Müzik öğretmenliği mesleğinin, toplum tarafından yeterince önemsenmemesinin, toplumla olan diyalogumu azalttığını düşünüyorum	65	3.8462	1.16231
18	Okul ortamında hazırlanan müzik etkinliklerine veli katılımının yeterli olmayışının, ailelerle olan sosyal etkileşimimizi, azalttığını düşünüyorum.	65	3.7231	1.28096
19	Müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken, ailelerin yeterince destek olamamalarının, ailelerle olan iletişimimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	65	4.0462	1.20456
20	Müzik derslerinde, öğrencilerin derse karşı ilgisiz davranmalarının, öğrencilerle olan iletişimimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	65	4.5077	5.10552
21	Okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin, müzik derslerine karşı yeterince duyarlı olmamalarının, beni incittiğini düşünüyorum.	65	3.3077	1.34540
22	Okul ortamında yapılan toplantılarda, müzik dersiyle ilgili sorunların ele alınmıyor oluşunun, okula ve derse olan tutumumu olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.7385	1.27814
23	Müzik dersiyle ilgili materyal ihtiyaçlarının, okul yönetimince yeterince önemsenmiyor olmasından dolayı, motivasyon eksikliği yaşadığımı düşünüyorum.	65	3.8462	1.16231
24	Okulda, müzik dersi ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikli bir müzik dersliği olmamasının, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.6769	1.35909
25	Ders notu verirken, değerlendirmeyi, baskı altında (Ders notu beklentilerinin yüksek olması) yapıyor olmamın dersimi ve kendimi, değersiz hissettirdiğini düşünüyorum.	65	3.7231	1.31705
26	Olanakların yeterli olmamasına karşı, müzik derslerinden beklentilerin fazla olmasının, motivasyonumu azalttığını düşünüyorum.	65	3.7077	1.19534
27	Ek ders saatlerini dolduramıyor oluşumun, beni, ruhsal olarak olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.3385	1.36103
28	Müzik dersiyle ilgili soruların (OKS-SBS) gibi sınavlarda sorulmaması sonucu, öğrencilerin derse karşı ilgilerinin azalmasının, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.3231	1.35909
29	Yetenekli öğrencileri yönlendirirken, yeterince destek görmüyor olmamın, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.5692	1.32251
30	Müzik derslerinin öğrenciler ve veliler tarafından yeterince önemsenmiyor olmasından dolayı, kendimi mutsuz hissettiğimi düşünüyorum.	65	3.5231	1.31229

Tablo-31'den elde edilen bu sonuçlara göre müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel, sosyal ve psikolojik boyutlarda problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına göre şekillenen sonuçlara ve bu sonuçlara bağlı olarak geliştirilen önerilere alt problemlerdeki sıraya göre yer verilmiştir.

5.1. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİNE İLİŞKİN SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin edinilen bulgulara yönelik sonuç ve önerilere yer verilmektedir. Tekrardan kaçınmak amacıyla araştırma sonuçlarının sonrasında ilgili önerilere italik yazıyla yer verilmiştir.

5.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Müzik Eğitimi Ortamındaki Eğitimsel Kaynaklı Eksikliklerden Dolayı Yaşadıkları Problemlere İlişkin İlişkin Sonuç ve Öneriler

5.1.1.1. Çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin çoğunluğu kendi görüşlerince okul yönetiminin ders materyalleri temininde kendilerine yeterince destek olmadığını “Tamamen Katılıyorum” ve “Katılıyorum” seçeneklerini işaretleyerek ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, müzik eğitiminin gerektirdiği eğitim koşullarının neler olması gerektiği ve gerekli koşulların temin edilmesi aşamasında neler yapılması gerektiği hizmet içi eğitim faaliyetleri kapsamında okul yönetimlerine sunum yapılarak bilinçlendirilebilir.*

5.1.1.2. Araştırmada, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu kendi görüşlerince okullarındaki mevcut olanakların, müzik eğitimi yapabilmek için uygun olmadığını “Tamamen Katılıyorum” ve “Katılıyorum” şeklinde ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her okulda, müzik eğitimi olanaklarının iyileştirilmesi ve*

olanakların en üst seviyede iyileştirilerek okul ortamında müzik dersliği standardizasyonu sağlanabilir.

5.1.1.3. Araştırmaya göre, müzik öğretmenlerinin, çoğunluğu, kendi görüşlerince, ders programları hazırlanırken müzik dersinin özelliklerine uygun ders programı hazırlanması gerektiğini ifade etmektedir. *Bu sonuca göre müzik ders saatleri programlaması yapılırken ilk derslere müzik dersi konulmayabilir.*

5.1.1.4. Araştırma sonuçlarına göre, müzik öğretmenlerinin, çoğunluğunun sınıf mevcutlarındaki yoğunluğun müzik eğitimi kalitesini azalttığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre derslik sistemine geçilerek müzik dersliği oluşturulması ve ders programının hazırlanması boyutunun müzik öğretmenlerince yapılması önerilebilir.*

5.1.1.5. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun İlkokul kademesinde müzik derslerinin branş öğretmenlerince yapılmamasının müzik eğitiminin kalitesini azalttığını kendi görüşlerince ifade ettikleri saptanmıştır. *Bu sonuca göre, Milli Eğitim Bakanlığı çalışmalarıyla ilkokullarda okutulan müzik derslerine branş öğretmenlerinin girmesi zorunlu hale getirilmesi önerilebilir.*

5.1.1.6. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun merkezi seviye tespit sınavlarında müzik dersiyle ilgili soru bulunmamasının müzik eğitiminin önemini azalttığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre, merkezi sınavlarda müzik dersi içeriğiyle ilgili sorular sorulması önerilebilir.*

5.1.1.7. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ders kitaplarındaki kimi konuların (tonalite, makam) öğrenci seviyesine uygun olmadığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre, müfredat programlarının hazırlanması aşamasında öğrencilerin ilgisini çekecek, eğlenceli ve zevk kültürünü geliştirici özellikte içeriklerin belirlenmesi ve uygulanması önerilebilir.*

5.1.1.8. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun dersliklerin müzik dersi öğrenme ortamına uygun olmadığını kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, okullarda müzik dersliği oluşturulması sağlanmalı ve oluşturulan dersliklerin müzik öğretmenin de görüşleri doğrultusunda müzik dersi içeriğine uygun donanımlarla şekillendirilmesi önerilebilir.*

5.1.1.9. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun haftada bir ders saati olan 40 dakikalık zamanın nitelikli müzik eğitimi verebilmek için yeterli olmadığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre,*

Milli Eğitim Bakanlığınca müzik ders saatlerinin haftada en az iki ders saatine çıkarılması önerilebilir.

5.1.1.10. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilebilmesi boyutunda ayrı program ve ders müfredatı uygulanması gerektiğini kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilebilmesi için müzik öğretmenlerinin hafta içerisinde alabilecekleri ders saati üst sınırı arttırılarak okullarda egzersiz çalışmaları dışında zaman ve program hazırlamalarına imkan sağlanması önerilebilir.*

5.1.2. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Sosyal Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Sonuç ve Öneriler

5.1.2.1. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı okul yönetiminin müzik dersi materyal ihtiyacına yeterince destek olmamasının okul yönetimine karşı sosyal ilişki boyutunda diyaloglarının azaldığını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre okul yönetimlerinin müzik dersi materyal ihtiyaçları konusunda daha bilinçli olmalarını sağlayacak seminerler, kurslar hizmeti içi eğitimler düzenlenmesi önerilebilir.*

5.1.2.2. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu ders notu verirken, öğrenci-veli not beklentilerinin yüksek olması nedeniyle veliler ve öğrencilerle olan iletişimlerinde olumsuzluk yaşadıklarını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, öğrenciler ile velilerin müzik dersinin önemi konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla seminer, konferans vb. etkinliklerin Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenmesi önerilebilir.*

5.1.2.3. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı okuldaki müziksel olanakların kısıtlı olmasına karşın koro, orkestra, belirli gün ve haftalar etkinlikleri vb. konularda müzik öğretmeninden beklentilerin fazla olmasının motivasyonlarını ve çalışma ortamındaki sosyal ilişkilerini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. *Bu sonuca göre okullardaki müziksel, teknik araç gereç eksikliklerinin giderilmesi sağlanarak motivasyon ve iletişimin arttırılması önerilebilir.*

5.1.2.4. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu maaş ve ek ders ücretlerinin yaşam standartlarının altında olması durumunun sosyal yaşantılarını olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre maaş ve ek*

ders ücretlerinin arttırılarak öğretmenlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi önerilebilir.

5.1.2.5. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı diğer branş öğretmenlerinin müzik dersine olumsuz bakış açılarından dolayı diğer branş öğretmenleriyle sosyal ilişki boyutunda olumsuzluk yaşadıklarını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre müzik dersinin önemi konusunda tüm branş öğretmenlerinin bilinçlendirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi önerilebilir.*

5.1.2.6. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu ders saatini tamamlayabilmek için bir hafta içinde birden fazla okulda derse girmek zorunda kalmalarının mesleki yaşantılarında sosyal ilişki boyutunda olumsuzluk yarattığını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre müzik dersi saatlerinin arttırılması ve her okulda bir müzik öğretmenin bulunmasının sağlanması önerilebilir.*

5.1.2.7. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik öğretmenliği mesleğinin toplum tarafından yeterince önemsenmemesinden dolayı toplumla olan sosyal ilişkilerini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. *Bu sonuca göre müzik öğretmenliği mesleğinin önemini topluma anlatacak nitelikte programlar düzenlenmesi ve bu programların kitle iletişim araçlarıyla topluma ulaştırılması önerilebilir.*

5.1.2.8. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okul ortamında hazırlanan müzik etkinliklerine veliler tarafından yeterince katılım olmamasından dolayı ailelerle sosyal etkileşim boyutunda olumsuzluk yaşadıklarını ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre okulda hazırlanan müzik etkinliklerinin ailelere tanıtılması amacıyla ailelere davetiye gönderilmesi, afiş düzenlenmesi ve belirli yerlere ilan asılması gibi önerilebilir.*

5.1.2.9. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken ailelerin yeterince destek olmamasından dolayı ailelerle sosyal iletişim boyutunda olumsuzluk yaşadıklarını ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre ailelerin müzik eğitimiyle ilgili bilinçlendirilmesi amacıyla okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin de katılımıyla okulda toplantı ve seminerler düzenlenmesi önerilebilir.*

5.1.2.10. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu öğrencilerin müzik dersine karşı ilgisiz davranmalarından dolayı öğrencilerle olan sosyal

iletişimlerinin olumsuz yönde etkilendiğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre öğrencilerin müzik dersine karşı ilgilerini arttıracak nitelikte bilgilendirici seminerler verilmesi, öğrencilerle birlikte okul dışında müzik etkinliklerine katılım sağlanması önerilebilir.*

5.1.3. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Psikolojik Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Sonuç ve Öneriler

5.1.3.1. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı diğer branş öğretmenlerinin ve okul yönetiminin müzik dersine karşı yeterince duyarlı olmamaları durumunun kendilerini kısmen incinmiş hissettikleri sonucuna ulaşmıştır. *Bu sonuca göre, diğer branş öğretmenleri ve okul yönetimlerinin müzik derslerine karşı daha duyarlı olmalarını sağlamaya yönelik dinleti, resital, enstrüman eğitimi, okul ortamında oluşturulacak öğretmenler korosu gibi etkinlikler düzenleyerek müziğin içinde bulunmalarını ve emek vermeleri sağlanabilir.*

5.1.3.2. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okulda yapılan genel toplantılarda müzik dersiyile ilgili sorunların ele alınmıyor oluşunun psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, okul ortamında gerçekleştirilen genel toplantıların tüm branşların sorunlarını ele alacak nitelikte yönetmeliklerin düzenlenmesi önerilebilir.*

5.1.3.3. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik dersiyile ilgili materyal ihtiyaçlarının okul yönetimlerince yeterince önemsenmiyor oluşu durumunun motivasyonların ve psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmektedir. *Bu sonuca göre, müzik dersi materyal ihtiyaçlarının müzik öğretmenlerince belirlenmesi ve eğitim öğretim yılı başlangıcında bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik okul bütçe planlaması yapılması önerilebilir.*

5.1.3.4. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okullarında nitelikli müzik dersliği bulunmamasının psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, okullarda müzik öğretmenin öncülüğünde müzik derslikleri oluşturulması önerilebilir.*

5.1.3.5. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu ders notu verirken değerlendirmeyi baskı altında yapmalarından dolayı kendilerini değersiz

hissettiklerini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, müzik derslerinde notla değerlendirme boyutunun kaldırılması önerilebilir.*

5.1.3.6. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okullarda bulunan müzik dersi olanaklarının yeterli olmamasına karşın müzik derslerinden beklentilerin fazla olmasının motivasyonlarını ve psikolojilerini olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, okullardaki müzik dersi olanaklarının artırılarak iyileştirilmesi ve müzik öğretmenlerinin motivasyonlarının ödül, teşekkür, takdir gibi öğelerle desteklenmesi önerilebilir.*

5.1.3.7. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı okullarında ek ders saatlerini dolduramıyor oluşlarının psikolojik olarak kendi görüşlerince olumsuz yönde etkilediğini ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, müzik ders saatlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nca düzenlenerek arttırılması önerilebilir.*

5.1.3.8. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı Milli Eğitim Bakanlığı'nca yapılan merkezi sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorular sorulmayışının psikolojilerini olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, müzik dersi ile ilgili teorik boyutlu soruların bu tür sınavlarda sorulması önerilebilir.*

5.1.3.9. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken yeterince destek görmüyor olmalarının psikolojilerini olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, okul yönetiminin, ailelerin ve toplumun bilinçlenmesi amacıyla seminerler, konferanslar ve toplantılar düzenlenmesi önerilebilir.*

5.1.3.10. Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik derslerine öğrenciler ve veliler tarafından yeterince önem verilmiyor oluşunun kendilerini mutsuz hissettirdiğini ve bu durumun psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, müzik derslerine karşı öğrenci ve velilerin ilgilerini arttırmak amacıyla dinletiler, kurslar, konserler gibi sosyal etkinliklere katılımlarını sağlayacak ortamlar oluşturması ve müzik öğretmeni ile öğrenci-veli iletişimini okul dışı ortamlara taşıyacak çalışmalar yapılması önerilebilir.*

5.2. TARTIŞMA

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen verilere bakıldığında, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında yoğunlukla üç temel başlıkta problem yaşadığı söylenebilir. Bu problemlerin; eğitimsel, sosyal ve psikolojik temelli problemlerden oluşuyor olması, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında ne tür problemler yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca araştırmanın istatistiksel sonuçları incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında önemsenecek ölçüde problemler yaşadığı görülmektedir. Bu iki durum ayrıntılarıyla incelendiğinde görülüyor ki; müzik eğitiminin yeterince önemsenmemesi durumu, bu eğitimi gerçekleştiren müzik öğretmenin mesleki yaşantısını olumsuz etkilemektedir. Sonuç itibarıyla, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında ne tür problemler yaşadığı ve yaşanan problemlerin ne ölçüde yaşanıyor olduğu araştırmanın tartışma boyutunu oluşturmaktadır.

Tespit edilen bu sonuçlar, müzik öğretmenlerinin kendi görüşlerine mesleki yaşantılarında problemler yaşamaya devam edeceklerini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar ışığında; Araştırmanın alt problemlerine yönelik sonuç ve önerilerin dikkate alınarak uygulamaya konulması, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemlerin minimum seviyeye indirilmesinde önemli rol oynayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akgün, G. (2006). *Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları* . Kastamonu: Eğitim Dergisi Cilt: 14, No: 2.
- Akkutay, Ü. (1984). *Enderun Mektebi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını.
- Başgöz, İ. ve Wilson H.E. (1968). *Türkiye Cumhuriyetinde Eğitim ve Atatürk*. Ankara: Dost Yayını.
- Bogunovic, B. Stankovic, I. Stanisic, J. (2009). *Coping styles of music teachers*. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/21889/URN_NBN_fi_jyu-2009411340.pdf
- Doyle, J. L. (2009). *Music Teacher Perceptions of Issues and Problems in Urban Elementary Schools*.http://scholarlyrepository.miami.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1184&context=oa_theses
- Dursunoğlu, C. (1966). *İki Anı: Musiki Devrimimizde İki Merhale*. Ankara.
- Enç, M. (1972). *Üstün Beyin Gücü*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayını.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Aklın Yayınevi.
- Gün, E. (2009). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Müzik Derslerine İlişkin Yaklaşımları (Burdur ve Isparta İlleri Örneği)*. Samsun: OMÜ. Bildiriler – 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu.
- Güvenç, B. (1972). *İnsan ve Kültür*. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Karasar, N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (12. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, Y. K. (2000). *İnsan Yetiştirme Düzenimiz*. Ankara: Nüve Matbaası.

Kılıç, I. (2009). *İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 10, Sayı. 1.

Koçer, H. A. (1967). *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967)*. Ankara: Yargıçoğlu Matbaası.

Koçer, H.A. (1970). *Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773-1923)*. İstanbul: MEB.

Küçükahmet, L. ve diğerleri (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayınları.

Oğuzkan, A.F. (1983). *Orta Dereceli Okul Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi, Cumhuriyet Döneminde Eğitim*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Otaçioğlu, S. G. (2008). *Müzik Öğretmenlerinde Tükenmişlik Sendromu ve Etkileyen Faktörler*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 9 Sayı: 15.

Ozankaya, Ö. (1986). *Toplumbilim*. Ankara: Tekin Yayınevi.

Özalp H. ve Ataunal, A. (1977). *Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilatı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- Piji Küçük, D. (2012). *Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumları*. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 19.
- San, İ. (1983). *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ankara: Özen Matbaacılık, Tan Yayınları, Yayıncılık.
- Sevengil, R. A. (1966). *Devlet Konservatuvarlarının Kısa Tarihi, Ankara Devlet Konservatuvarı*. Ankara: Şark Matbaası.
- Sindberg, L. Lipscomb, S. D. (2005). *Professional Isolation and the Public School Music Teacher*. http://www.lipscomb.umn.edu/docs/SindbergLipscomb_prePub.pdf
- Uçan, A. (1979) *Sanat Eğitime Yönelik Bir Okulda Öğrenme Modeli Geliştirme Denemesi*. Çağdaş Eğitim.
- Uçan, A. (1982) *Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi Doktora Tezi*. Ankara: Mezuniyet Sonrası Eğitim Fakültesi.
- Uçan, A. (1985). *İnsan ve Müzik*. Ankara: G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 1, sayı 1.
- Uçan, A. (1986). *Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitimi*. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi. 1. Ulusal Eğitim Sempozyumu. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Uçan, A. (1987). *Müzik Eğitimi, Güzel Sanatlar Eğitimi*. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yeşilyaprak, B. (2000). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayınları.

EKLER

ANKET FORMU

EK-1

**MÜZİK ÖĞRETMELERİN MESLEKİ YAŞANTILARINDA
KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER (SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)
ÖLÇEĞİ**

Değerli Meslektaşlarım;

Bu ölçek, "*Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında Karşılaştıkları problemler (Sivas İli Örneği)*" konu başlıklı yüksek lisans tezimde kullanmak ve ölçekte yer alan soruları tespit etmek üzere düzenlenmiştir.

Ölçek beşli derecelendirme yoluyla yanıtlanmaktadır. Bunlar "Tamamen katılıyorum" "Katılıyorum" "Kararsızım" "Katılmıyorum" "Tamamen Katılmıyorum" şeklinde ifade edilmektedir.

Bütün ölçek boyunca kimliğinizi belirtecek herhangi bir işaret ya da ifade kullanmanız istenmemektedir. Vereceğiniz bilgilerin, müzik eğitiminin kalitesini yükselterek daha yaşanabilir bir toplum şekillendirmeye katkıda bulunacağını unutmayınız.

Ölçeği işaretleyerek gerçekleştireceğiniz katkı için, şimdiden, teşekkürlerimi sunuyorum.

Ender GİRAL

Vakıfbank Ortaokulu Müzik Öğretmeni

1 Cinsiyetiniz	☐ Bay	☐ Bayan			
2 Yaşınız	☐ 22-27	☐ 28-33	☐ 34-39	☐ 40 ve üstü	
3 Öğrenim Durumunuz	☐ Lisans	☐ Yüksek Lisans	☐ Doktora		
4 Meslekteki Hizmet Süreniz	☐ 1-5 yıl	☐ 6-10 yıl	☐ 11-15 yıl	☐ 16 yıl üzeri	
5 Hangi Hizmet Bölgesinde Çalıştınız	☐ 1.Bölge	☐ 2.Bölge	☐ 3.Bölge	☐ 4.Bölge	☐ 5.Bölge
6 Görev Yaptığınız Okulun Türü	☐ Devlet Okulu		☐ Özel Okul		
7 Görev Yaptığınız Okulun Kademesi	☐ İlkokul	☐ Ortaokul	☐ Lise	☐ Özel	

Lütfen Diğer Sayfaya Geçiniz...

Ölçek Maddeleri		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Tamamen Katılmıyorum
1	Müzik eğitiminin niteliğini artırmada, okul yönetiminin, ders materyallerinin temininde(dizekli tahta, projeksiyon, ses sistemi... vb.) yeteri kadar destek olmadığını düşünüyorum.					
2	Okulumda bulunan mevcut olanakların, müzik eğitiminin ihtiyaçlarını karşılamadığını düşünüyorum.					
3	Ders programları hazırlanırken, müzik ders saatlerinin, müzik eğitimi yapılabilecek saatlerde olmadığını düşünüyorum.					
4	Nitelikli müzik eğitimi verebilmek için, sınıf mevcutlarının müzik eğitiminin niteliğini aksatacak yoğunlukta olduğunu düşünüyorum.					
5	İlköğretimde(1.2.3.4. sınıflarda)müzik derslerine, branş öğretmenlerin girmemesinin, müzik eğitiminin kalitesini azalttığını düşünüyorum.					
6	(OKS-SBS)gibi sınavlarda müzik dersiyle ilgili soru çıkmamasının müzik eğitiminin önemini azalttığını düşünüyorum.					
7	Müzik ders kitaplarındaki kimi konuların,(tonalite,makamlar.vb)öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını düşünüyorum.					
8	Müzik dersliklerinin, müzik dersi öğrenme ortamına, uygun olmadığını düşünüyorum.(ses yalıtımı, ısı, ışık vb.)					
9	Nitelikli müzik eğitimi verebilmek için, haftada bir ders saati olan 40 dakikalık zamanın yeterli olmadığını ve müzik eğitiminin niteliğini azalttığını düşünüyorum					
10	Müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilebilmesi için, ayrı program ve ders müfredatının uygulanması gerektiğini düşünüyorum.					
11	Okul yönetiminin, müzik dersi materyal ihtiyaçlarına yeterince destek olmamasının, okul yönetimiyle olan diyalogumuzu azalttığını düşünüyorum.					
12	Müzik dersi notu verirken, öğrenciler ve velilerinin not beklentilerinin yüksek olması nedeniyle hissettiğim baskıdan dolayı, öğrenci - veli iletişimimizin olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
13	Olanakların kısıtlı olmasına karşın, müzik öğretmeninden beklentilerin(Koro, orkestra, B.G ve Hafta etkinlikleri, yarışmalara katılım vb.)çok olması durumunun motivasyonumu sarsmasından dolayı, okul ortamında yeterince iletişim kuramadığımı düşünüyorum.					
14	Maaş ve ek ders ücretlerinin, yaşam standartlarının altında oluşunun, sosyal yaşantımı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
15	Diğer branş öğretmenlerinin, müzik derslerine karşı ilgisiz ve bilinçsiz bakış açılarının, diğer branş öğretmenleriyle olan sosyal ilişkilerimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.					
16	Ders saatini tamamlayabilmek için, hafta içinde birden fazla okulda derse girmemin, okulumda ve derse girdiğim diğer okullardaki sosyal bağlarımı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
17	Müzik öğretmenliği mesleğinin, toplum tarafından yeterince önemsenmemesinin, toplumla olan diyalogumu azalttığını düşünüyorum					
18	Okul ortamında hazırlanan müzik etkinliklerine veli katılımının yeterli olmayışının, ailelerle olan sosyal etkileşimimizi, azalttığını düşünüyorum.					
19	Müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken, ailelerin yeterince destek olamamalarının, ailelerle olan iletişimimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.					
20	Müzik derslerinde, öğrencilerin derse karşı ilgisiz davranmalarının, öğrencilerle olan iletişimimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.					
21	Okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin, müzik derslerine karşı yeterince duyarlı olmamalarının, beni incittiğini düşünüyorum.					
22	Okul ortamında yapılan toplantılarda, müzik dersiyle ilgili sorunların ele alınmıyor oluşunun, okula ve derse olan tutumumu olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
23	Müzik dersiyle ilgili materyal ihtiyaçlarının, okul yönetimince yeterince önemsenmiyor olmasından dolayı, motivasyon eksikliği yaşadığımı düşünüyorum.					
24	Okulumda, müzik dersi ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikli bir müzik dersliği olmamasının, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
25	Ders notu verirken, değerlendirmeyi, baskı altında (Ders notu beklentilerinin yüksek olması)yapıyor olmamın dersimi ve kendimi, değersiz hissettirdiğini düşünüyorum.					
26	Olanakların yeterli olmamasına karşın, müzik derslerinden beklentilerin fazla olmasının, motivasyonumu azalttığını düşünüyorum.					
27	Ek ders saatlerini dolduramıyor oluşumun ,beni ,ruhsal olarak olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
28	Müzik dersiyle ilgili soruların (OKS-SBS) gibi sınavlarda sorulmaması sonucu, öğrencilerin derse karşı ilgilerinin azalmasının, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
29	Yetenekli öğrencileri yönlendirirken, yeterince destek görmüyor olmamın, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
30	Müzik derslerinin öğrenciler ve veliler tarafından yeterince önemsenmiyor olmasından dolayı, kendimi mutsuz hissettiğimi düşünüyorum.					

ANKET UYGULAMASI
YAPILAN OKULLAR LİSTESİ

EK-2

100. YIL İLKOKULU
75. YIL İLK-ORTAOKULU
80. YIL ORTAOKULU
AHMET KUTSİ TECER İLK- ORTAOKULU-MES EĞT. MERKEZİ
ALPARSLAN İLK-ORTAOKULU
AŞIK VEYSEL ORTAOKULU
ATATÜRK AND. TEK LİSE. AND. MES. VE EML
BAŞÖĞRETMEN ATATÜRK ORTAOKULU
BEHRAMPAŞA ORTAOKULU
CELAL BAYAR ORTAOKULU
CUMHURİYET ANADOLU LİSESİ
DANIŞMENT İLK- ORTAOKULU
DİRİLİŞ TİCARET MESLEK LİSESİ
DÖRTEYLÜL ORTAOKULU
ELÇİBEY İMAM HATİP ORTAOKULU
FATİH İLKOKULU
FEVZİPAŞA İLKOKULU
GAZİ ANADOLU LİSESİ
GAZİPAŞA İLK-ORTAOKULU
GÜLTEPE ANADOLU LİSESİ
KADIBURHANETTİN ORTAOKULU
KANUNİ İLK-ORTAOKULU
KAZANCILAR ORTAOKULU
KAZIM KARABEKİR PAŞA İLK-ORTAOKULU
KILAVUZ İMKB İLK-ORTAOKULU
KONGRE ANADOLU LİSESİ
KONGRE ANADOLU LİSESİ
LÜTFİ FİKRET TUNCEL İLK-ORTAOKULU
MEHMET GÖKHAN AY ANADOLU LİSESİ

MERKEZ KIZ YİBO
MERKEZ TİCARET MESLEK LİSESİ
MEVLANA ORTAOKULU
MİMAR SİNAN İLKOKULU
MERKEZ DEMİRÇELİK İLK-ORTAOKULU
MUZAFFER SARISÖZEN ORTAOKULU
ÖZEL İDARE İLK-ORTAOKULU
PROF. DR. NECATİ ERŞAN ANADOLU ÖĞRT. LİSESİ
C.Ü ÖZEL MAHİR-SEVİM ÖZDUMAN KOLEJİ
ÖZEL SULTAN MURAT KOLEJİ
ÖZEL SULTAN MURAT KOLEJİ
ÖZEL FİNAL OKULLARI KOLEJİ

**ANKET FORMU KULLANMA VE
İZİN BELGESİ**

EK-3

T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 92255297-605.01-
Konu : Araştırma İzni.

(Yük. Lis. Öğrc. Ender GİRAL)

21.02.2013 04933

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğünün 06/02/2013 Tarihli ve 74817733-605-01-275-537 Sayılı Yazısı.
b) Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07/03/2012 Tarihli B.08.0.YET.00.20.00.0-3616 Sayılı 2012/13 No'lu Genelgesi.
c) Valilik Makamının 11/01/2013 Tarihli ve 92255297-605-851 Sayılı Onayı.

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ender GİRAL, "Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında Karşılaştıkları Problemler" konulu araştırma çalışması kapsamında, İlimiz Merkez İlçede bulunan ortaokul ve liselerde görev yapan müzik öğretmenlerine yönelik anket uygulaması yapmak istemektedir.

İlgi (a) yazı ekindeki anket soruları, Valilik Makamının İlgi (c) Onayı ile oluşturulan Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş olup anketin, İlimiz Merkez İlçede bulunan ortaokul ve liselerde görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Harun KAYA
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR

21/02/2013

Turan AKPINAR
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

Muhsin Yazıcıoğlu Bulvarı No:23 58020 SİVAS
Telefon : 0346 228 48 00 / 165
Belgegeçer : 0346 227 06 39
İnternet : <http://sivas.meb.gov.tr>
E-Posta : arge58@meb.gov.tr ; istatistik58@meb.gov.tr
Ayıntılı Bilgi İçin : O.TAŞDELEN / AR-GE / ASKE / Öğretmen

